hlasy

Z DOMOVA A MISIÍ

5

Hlasy z domova a misií
vydáva SVD Nitra
ročník šesťdesiaty piaty,
máj 2021|1,00 EUR

Foto: P. Piotr Handziuk SVD, zadná strana Josh Applegate, unsplash.com

ISSN 1337-4841-2
9 771337 484009

SVD

V Máriinej dôvere

Text:
P. Michal Marhefka SVD
Foto:
P. Martin Štefanec SVD

Milí čitatelia, kým sa zberám napísať tento úvodník, doznieva vo mne rozjímanie o zastaveniach krížovej cesty, najmä tých, kde sa spomína Matka Božia. V máji jej prejavujeme osobitnú úctu nežnými spevmi a vrúcnymi vzývaniami v litániách. A prečo práve krížová cesta a Mária?

Veľmi dobre si uvedomujeme, že povolanie Panny z Nazareta, hoci je obrovskou výsadou darovanou jednej jedinej dcére Evy, bolo a je spojené s nemalou dávkou trpkosti, problémov, bolesti a pod. Možno aj práve preto je našou patrónkou Mária ako Sedembolestná, a nie nejaká iná. Ženy - matky zvlášť rozumejú jej povolaniu, uvedomujúc si krásu materstva i ťažkostí s ním spojených. Svätosť Bohorodičky, Panny, Nepoškvrnenej, Nanebovzatej je Božím darom. Učeníctvo a materstvo je jej odpoveďou na tieto dary.

Ako je vám isto známe, osobne ja slúžim v Rusku. Aj keď o tejto krajine a jej politikoch hovoria veľa nepríjemných vecí, slovanský duch necitlivosti k hlúpostiam druhých, najmä mocných, a rovnako aj potreba nebrať všetko vážne ako u mocných, tak aj u podriadených, dovolila nám slobodne a spoločne sláviť Veľkú noc, bez prehnaných strachov. No aj napriek tomu som sa nemohol oslobodiť od pocitu, že mi niečo chýba. Chýbala mi plná radosť z toho, že ja v tejto Európanmi nenávidenej krajine sa modlím a oslavujem, ako sa patrí na dôležitosť sviatku, kým moja rodina v domovine nemá možnosti sa takmer ani vyspovedať, a nie to ešte zúčastniť na Eucharistii.

Myslím si, že keď Panna Mária stála s Jánom pod krížom, s osobitou úzkosťou prežívala osamotenosť svojho syna, od ktorého, okrem Jána, utiekli všetci apoštoli. Strach je plne prirodzená reakcia na nebezpečenstvo, preto sa nikomu z apoštolov nečudujeme. Peter bol predsa len dosť nebojácnym, keď sa odhodlal dôjsť až do veľkňazovho dvora. No pred priamou konfrontáciou to tiež vzdal. Pod kríž teda prišli len Matka, ženy a mladík Ján, tí, ktorých nikto v odvahe nepodozrieval, od ktorých ju ani nečakali, ba im ju ani nepriznali, mysliac, že ide iba o obyčajný emocionálny výbuch, potrebu nevzdať už dopredu prehraný boj.

Lenže prehra nebola tam, kde ju čakali, ale u domnelých víťazov. Zmŕtvychvstalý Kristus utešil a presvedčil postupne všetkých svojich, začínajúc od posledných, ktorí ho neopustili do samého hrobu, až po posledného neveriaceho Tomáša, ktorému viac nebolo treba dôkazov, hoci ich pred samotným stretnutím žiadal.

Všetci si uvedomujeme zodpovednosť, ktorú nesieme za svoje životy a nielen za ne, ale aj za blížnych, najmä tých slabých. V kresťanskom chápaní však zodpovednosť nikdy nesmie zostávať v ráme dostupného horizontu. Vždy musí mať perspektívu večnosti. A z tohto uhla pohľadu je aj tzv. pandémia iba nepatrnou čiastočkou prachu, ktorý nám vietor drzo fúkol do očí, a my teraz plačeme, vytierame sa, stojac na mieste plní strachu ísť vpred. Vytrime slzy spolu s prachom, veď na to bola slza stvorená, aby čistila oko, pohľad a plní dôvery kráčajme ďalej. Najskôr späť k ubolenej Márii pod krížom, kde, ako sa zdá, už ani Jána nezostalo. Nie preto, žeby

ten nechcel, ale ostatní apoštoli ho násilne odtiahli, aby neškodil spoločnej etike. Dajme tam pod krížom umrieť v nás všetkým ľudským omylom, závislostiam od toho, ako sa na nás budú druhí pozerať a čo všetko materiálne nám zoberú. Umrime spolu s Kristom, aby sme sa znovuzrodili k slobode Božích detí, pre ktorých aj sama smrť je len chvíľou, rozdeľujúcou terajšok od večnosti.

Toto všetko však dokážeme jedine zostávajúc spojení s Kristom, nie skrze televízor, internet a pod., ale skrze sviatosti, ktorých sme sa dobrovoľne vzdali.

Ja som nesmierne vďačný za všetkých apoštolov Jánov, ktorí hľadali spôsoby sprístupniť Kristove sviatosti aj vzhľadom na všetky reálne či nereálne, efektívne či neefektívne prekážky a zostali s Máriinými deťmi, so svojimi súrodencami. Zároveň sa obraciam na oltárnych spolubratov, ktorí v strachu, akoby v poslušnosti, zatvorili cestu k obete kríža, aby si uvedomili úlohu Judáša, ktorý tiež chcel pre Krista a pre svoj národ len to najlepšie, ale nepochopil, ani nepočul, čo je skutočná Božia vôľa.

Milí priatelia, vráťme sa ku Kristovi i jeden k druhému, odhaľme tváre a neskrývajme pocity. Odhaľujme pravé poslanie svoje aj cudzie a očisťujme ich. Kristovo víťazstvo je Máriinou radosťou, lebo ním získala slobodné potomstvo. Nevrhajme sa v strachu za roztrhnutú oponu, ktorá mala oddeľovať Boží priestor od sveta, pretože smrťou na kríži Boh zotrel všetky hranice nedôvery človeka.

Máriina dôvera nech je aj našou nádejou.

Obsah

4 | Láska ako vlastnosť
6 | Udalosti
8 | Misia SVD v Čade
13 | Slovenský misionár pracujúci v čínskom inštitúte v St. Augustin

16 | Izák – muž nádeje
18 | Vlakom na východ
20 | Misijné sestry a ich mimoriadne poslanie
22 | Katolíci tvoria takmer osemnásť percent svetovej populácie
24 | V Pakistane začne iniciatíva na riešenie únosov a sexuálneho zneužívania kresťaniek

Hlasy z domova a misií vydáva:

Spoločnosť Božieho Slova,
Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra
Šéfredaktor: P. Martin Štefanec SVD;
Redaktori: P. Ján Halama SVD, P. Peter Kubík SVD,
P. Martin Madassery SVD; P. Tomáš Gerboc SVD;
Jazyková úprava: Zuzana Fyodorovová;
Grafická úprava: Juraj Vontorčík – SON;
Vytlačili: Polygrafia Gutenberg, s.r.o., Banská Bystrica;
Objedn. zasielajte na adresu red.: „Časopisy“, Spoločnosť Božieho Slova, Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra; Tel.: 037/ 776 94 29,
ISSN 1337-4842, EV 3324/09
Periodicita vydávania: mesačník
IČO vydavateľa: IČO 00 586 757
Webová stránka: www.verbisti.sk, e-mail: hlasy@svd.sk

Milí misijní priatelia!

Oslávili sme zmŕtvychvstalého Krista, spievame radostné aleluja. Máme chuť žiť. Máme nádej na uvoľňovanie protipandemických opatrení. Máme radosť. Máme máj. Máme najkrajší mesiac, ktorý je v Cirkvi venovaný Matke Božej. Uctievame si ju, lebo vieme, že je Matkou Božou a neraz nám pomohla v núdzi. Bruno Ferrero uvádza takýto príbeh: Bosý chlapec stál užasnutý pred výkladom s topánkami. Triasol sa od zimy. Podišla k nemu okoloidúca pani. „Čo tam vidíš také zaujímavé?“ opýtala sa ho. „Modlím sa o topánky,“ povedal chlapec. Pani ho vzala za ruku, vošla do obchodu a poprosila predavača, aby jej dal pre chlapca šesť párov ponožiek. Potom ho požiadala o trochu vody a uterák. Pustili ich do zadnej časti obchodu. Tam pani chlapcovi nohy umyla a osušila. Predavač priniesol ponožky. Pani jeden pár navliekla dieťaťu a potom na ne obula aj topánky. Zabalili mu aj ostatné ponožky. Pohladila ho po hlave a povedala: „Teraz je to lepšie, však?“ Chlapča jej stislo ruku, zahľadelo sa na ňu očami plnými sĺz a opýtalo sa: „Ty si manželka Pána Boha?“ Chlapec spoznal dobré srdce tej ženy, preto sa opýtal túto otázku. Myslím, že každý kresťan má v úcte Božiu Matku práve kvôli tomu, že nám je blízko. V Márii cítime dobrotu, preto ju kresťania odpradávna uctievajú a modlia sa k nej. K nej máme dôveru, lebo nám pomohla mnohokrát. Preto kľaknime v tomto mesiaci k nohám našej nebeskej Matky a s plnou dôverou ju denno-denne zvlášť prostredníctvom rôznych pobožností prosme, aby pomohla, aby zachránila, aby zasiahla. Veď nikdy nebolo počuť, že by bol niekto opustený, kto sa utiekal pod jej ochranu a ju o pomoc alebo o príhovor žiadal...

Páter Martin Štefanec SVD
šéfredaktor

DÔLEŽITÉ OZNAMY

Sv. omšu za misijných horliteľov a čitateľov Hlasov
odslúžim 3. mája 2021.

▲ Vatikánske múzeá sa znova otvoria 3. mája, ponúknu aj bežne neprístupné časti

Vatikánske múzeá, ktoré boli od 15. marca uzavreté kvôli zhoršenej situácii pandémie, sa opäť otvoria verejnosti v prvý májový pondelok, teda 3. mája. Keďže návštevy sa rovnako ako vo februári konajú v určených časových intervaloch, záujemci si musia lístok rezervovať online. Okrem samotných múzeí bude možné navštíviť aj Vatikánske záhrady a archeologické zóny, avšak len s prideleným sprievodcom múzeí a v skupine s max. počtom 20 osôb. Po skončení prehliadky záhrad a archeologickej zóny bude návštevníkom umožnená individuálna návšteva Vatikánskych múzeí bez sprievodcu.
Medzi aktuálnymi ponukami je aj možnosť rezervovať si návštevu s odborným výkladom sprievodcu do častí Vatikánskych múzeí, záhrad i takých zón, ktoré sú normálne verejnosti neprístupné, ako Nikolínska kaplnka (Cappella Niccolina), Bramanteho schodisko (Scala del Bramante) či Salónik masiek (Gabinetto delle maschere). V tomto prípade sú skupiny obmedzené na desať ľudí. Vatikánske múzeá pripomínajú, že počas návštev je nutné rešpektovať už známe zásady prevencie šírenia kronavírusu, ako sú vstupné meranie teploty, udržiavanie metrovej vzdialenosti medzi osobami, nosenie rúška, dezinfekcia rúk, dodržiavanie času rezervácie a podobne.V čase pandémie sú zrušené tradičné bezplatné návštevy múzeí v poslednú nedeľu v mesiaci. Múzeá budú uzavreté aj v utorok 29. júna, na Sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla. Momentálne uzavretie Vatikánskych múzeí od 15. marca do 3. mája je už treťou výlukou. •

■ Kardinál Dolan, arcibiskup New Yorku, vyzval veriacich, aby sa vrátili do kostolov

Kardinál Timothy Dolan vyzval veriacich, aby sa vrátili do kostolov na nedeľnú svätú omšu. Hierarcha pripomenul, že samotní biskupi sa pred rokom obrátili na veriacich s radou, aby do kostola neprišli. „V súlade s rozumnými hygienickými smernicami sme museli zavrieť cirkevné inštitúcie, aby sme zastavili pandémiu koronavírusu v krajine. ...Keď sa zmiernili obmedzenia arcidiecéza sa vrátila k sláveniu bohoslužieb s ľuďmi. Veriaci sa postupne začali vracať do bežného spoločenského života, s návratom do liturgického života sa však neponáhľajú. Teraz, keď čoraz viac ľudí dostáva vakcínu, je potrebné vrátiť sa do Cirkvi, vrátiť sa na nedeľnú svätú omšu“, píše veriacim. „Ježiša stretávame na svätej omši a na svätom prijímaní,“ zdôrazňuje. – „Opäť vstupujeme do večného a nekonečného tajomstva Jeho smrti na kríži a zmŕtvychvstania.“ Na konci svojej výzvy dodal, že katolíci budú aj naďalej z vážnych zdravotných dôvodov a dôvodov súvisiacich s vekom oslobodení od účasti na nedeľných bohoslužbách. •

▲ Fond svätého Jozefa pomohol obetiam pandémie sumou 5 mil. eur

Fond, ktorý pred rokom založila milánska arcidiecéza v spolupráci s radnicou na podporu osôb postihnutých pandémiou, poskytol pomoc za takmer päť miliónov eur. Od marca minulého roku získalo z fondu finančnú pomoc 2 454 ľudí. Ide o tých, ktorí v dôsledku pandémie prišli o prácu alebo utrpeli značné straty. Väčšinu príjemcov tvoria muži (takmer 54 %) vo veku od 35 do 44 rokov. Podporu potrebovali najmä zamestnanci reštaurácií a hotelového biznisu.
Do fondu vložili po dva milióny eur kancelária starostu a arcidiecéza. Fond získal formou darov až 3,5 milióna eur. 66 % darcov sú fyzické osoby, 32 % sú firmy a 2 % sú iné subjekty.
Tento fond funguje prostredníctvom rôznych projektov. Jeden z nich sa týka rodín. Za rok získalo podporu na riešenie každodenných problémov, ako je nájom a účty za služby, 995 rodín v celkovej hodnote takmer 1,37 mil. eur. Existuje aj projekt s názvom „Ponúkame prácu“, ktorý od začiatku pandémie zamestnal 126 ľudí. •

▲ SOŠ sv. Jozefa Robotníka v Žiline slávi tento rok 30. výročie založenia

Škola pozýva všetkých žiakov, rodičov, zamestnancov, exallievov, ale aj ďalších partnerov a priateľov školy a celú saleziánsku rodinu, aby sa spoločne spojili vo vďačnosti za 30 rokov v službe mladým. „Fotky, videá, on-line debaty a rozhovory či svedectvá mnohých exallievov, rodičov a zamestnancov nám pomôžu lepšie si priblížiť a zaspomínať si na zaujímavé a dôležité momenty histórie školy. Protagonistami a tvorcami týchto aktivít budú samotní žiaci a zamestnanci,“ Počas apríla sa delia o svoje skúsenosti so školou niektorí rodičia. Koniec apríla sa bude niesť v duchu veľkej SJOROZA súťaže. Oslavy budú prebiehať v on-line forme až do konca školského roka. Pozývame vás sledovať web a sociálne siete školy, aby vám neušlo nič zaujímavé, avizuje SOŠ. •

■ Sudcu Livatina budú blahorečiť 9. mája v sicílskom Agrigente

Blahorečenie sudcu Rosaria Livatina, zavražďeného v roku 1990 sicílskou mafiou, je naplánované na 9. mája 2021 v katedrále v Agrigente na Sicílii, pri výročí apoštolskej návštevy sv. Jána Pavla II. v roku 1993. Livatino bude prvým blahorečeným sudcom v histórii Katolíckej cirkvi. Rosario Angelo Livatino (1952-1990) bol pre svoju kresťanskú a profesionálnu dôslednosť znenávidený mužmi mafie nazývanej Stidda, ktorá mala pod kontrolou časti Sicílie v 80-tych rokoch 20. storočia. Kniha venovaná jeho osobnosti od Mons. Vincenza Bertoloneho, arcibiskupa kalábrijskej diecézy, vyšla v týchto dňoch s úvodom pápeža Františka. O osobnosti Livatina, ktorý ako 37-ročný zaplatil za svoju statočnosť životom, sa pápež vyjadril už pri osobitnej audiencii 29. novembra 2019: „Livatino je príkladom nielen pre sudcov, ale pre všetkých tých, ktorí pracujú v oblasti práva: vďaka dôslednej zhode medzi jeho vierou a jeho nasadením sa v práci i vďaka aktuálnosti jeho myšlienok.“ •

Láska ako vlastnosť

(Jn 15, 9-17)

Text: P. Milan Bubák SVD
Foto: P. Ján Štefanec SVD

Zasa o láske. Je toho už veľa. Veď predsa vieme, že milovať je nutné. Konečne, veď každý z nás - snáď až na malé výnimky - má ľudí, ktorých úprimne miluje. Máme však aj takých, ktorých nemáme radi. A nech robíme, čo robíme, nejde to. Jednoducho sú pre nás nemilovateľnými. Buď majú vlastnosti, ktoré nám nekonečne lezú na nervy, alebo sú medzi nami problémy, ktoré nie je možné definitívne vyriešiť, a to aj napriek všemožným snahám. A toto nás potom trápi a keď počujeme v kostole slová, ako tie dnešné, aj nesmierne frustruje. Ako teda definitívne vyriešiť tento problém? Kam zamerať svoju snahu, aby sme boli ľuďmi lásky?

Problémom je to, že väčšina z nás si predstavuje, keď hovorí o láske alebo myslí na ňu, vždy tých iných. Keď Ježiš hovorí: „Milujte jeden druhého," hneď sa nám v mysli vynorí tvár človeka, ktorý nám je nepríjemný a ktorého teda nevieme alebo nedokážeme milovať. Lenže láska nie je o iných. Láska je o nás. Láska, to nie je ani tak spôsob vzťahu k iným, ako skôr naša vlastnosť.

Toto bola myšlienka, ktorá ma oslovila v jednej z kníh Anthony de Mella (Anthony de Mello, Cesta k láske. Poslední meditace Anthonyho de Mella, Cesta, Brno, 1996, str. 90-93). Anthony de Mello hovorí, že láska – tá, ktorú nám predkladá ako ideál Ježiš Kristus – má štyri vlastnosti: nerobí rozdiel, nič neočakáva, nie je si vedomá sama seba a rešpektuje slobodu. Tieto štyri vlastnosti demonštruje na príklade s ružou alebo so svetlom, alebo so stromom. U všetkých týchto vecí, v tom, ako žijú a pôsobia na svoje okolie, sa prejavujú tieto štyri vlastnosti. Pozrime sa na každú z nich:

1. Láska nerobí rozdiel. Pozrime sa na ružu. Môže povedať: „Svoju vôňu ponúknem ľuďom, ktorí sú dobrí a ktorí sú mi príjemní, ale zlým a nepríjemným ju odopriem?" Alebo si predstavme lampu. Mohla by povedať: „Nebudem svietiť nepríjemným?" Máte v izbe svetlo a ste tam dvaja alebo traja. Na dvoch bude svietiť a na tretieho nie. Ako by to bolo vôbec možné? Alebo si všimnime, ako prirodzene a bez rozdielu poskytuje ľuďom svoj tieň strom. Je mu jedno, kto si pod neho sadne. Či to je svätec, lebo darebák. Či je to človek, alebo zviera. Dokonca aj tým poskytuje svoj tieň, ktorí sa ho chystajú odtínať, alebo dokonca vyťať. To je dôvod, prečo sme v evanjeliách nabádaní k tomu, aby sme boli ako Boh, ktorý dáva vychádzať svojmu slnku nad dobrých i zlých a svoj dážď posiela na spravodlivých i nespravodlivých... Buďte teda dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec. Zamyslime sa nad úžasom a dokonalosťou ruže, lampy a stromu.

Lenže láska nie je o iných. Láska je o nás. Láska, to nie je ani tak spôsob vzťahu k iným, ako skôr naša vlastnosť. ...Je možné urobiť niečo pre to, aby sme získali túto vlastnosť?

Ako je možné stať sa takýmto? Iste nie násilím. Ide to tak, že prestaneme ľudí rozdeľovať na hriešnikov a svätcov, na dokonalých a nedokonalých. Keď sa začneme na ľudí pozerať ako na nevedomých v tom zmysle, že čokoľvek v živote činia, činia to z nevedomosti, potom nastane v našom ponímaní týchto ľudí zmena. Ľudia nepáchajú zvyčajne hriechy vedome. Je toľko veľa príčin, prečo sme takí, akí sme. Sme poranení; nevedia, aké dôsledky ich konanie má, sú teda

krátkozrakí; aj my sami sme často príčinou ich postoja. Náš bývalý generálny predstavený (P. Heinrich Heekeren SVD) povedal raz jednému bratovi, ktorý sa sťažoval na maniere svojho spolubrata: „Každý máme svoje dejiny. On sám možno nevie, prečo tak koná. Prijmi ho takého, aký je." Mnoho činiteľov je v činnosti v ľuďoch, keď hrešia. A tak ani vlastne nevedia, prečo hrešia. Potom je pravda to, čo povedal Ježiš na kríži: „Otče odpusť im, lebo nevedia, čo robia." Pochopiť toto znamená získať schopnosť nerozlišovania, ktorú tak obdivujeme u ruže, lampy alebo stromu.

2. Druhou vlastnosťou lásky je, že nič neočakáva. Podobne ako ruža, lampa alebo strom, láska nič nechce za to, čo robí. Ak máte muža, ktorý si vyberie ženu podľa vena a nie podľa jej vlastností, takéhoto človeka si nevážite. Nemáme však rovnaký postoj, keď vyhľadávame iba tých ľudí, ktorí nás citovo uspokojujú a keď sa pozitívne staviame voči tým, ktorí nám dávajú, čo chceme a správajú sa podľa našich predstáv a keď sa správame negatívne k tým, ktorí nám nevyhovujú?

Aj tu sa pýtame: Je možné urobiť niečo pre to, aby sme získali túto vlastnosť? Áno: otvoriť oči a vidieť. Vidieť tú svoju „takzvanú" lásku, takú akou ona v skutočnosti je: zamaskovaným sebectvom a chtivosťou.

3. Treťou vlastnosťou lásky je to, že si nie je vedomá sama seba. Láska sa z milovania teší tak, že o sebe a o svojej blaženosti ani nevie. Nerobí to preto, lebo chce spôsobiť nejaký efekt. Teší ju, že efekt spôsobuje, ale nerobí to preto. Často citovaná Matka Tereza hovorí: „Boh nechce, aby sme boli účinní, ale aby sme boli verní." Ruža sa nestará, či ju bude niekto voňať alebo nie, tak ako ani lampa a strom sa nestarajú, či budú svietiť a spôsobovať tieň účinne či zbytočne. Ich poslaním je voňať, svietiť, chrániť. Tak aj láska: Jednoducho je. Nemá žiaden účel. „Pane, kedy sme ťa videli hladného a dali sme ti jesť, alebo smädného a dali sme ti piť?"

4. A konečne, poslednou štvrtou vlastnosťou lásky je sloboda. Vo chvíli, kedy sa objaví nátlak, kontrola, spor, láska zomiera. Uvedomme si, ako nás ruža, lampa či strom nechávajú slobodnými v tom, aby sme rozhodli, či sa chceme alebo nechceme vystaviť ich vplyvu, či ich vôňu, svetlo alebo tieň chceme alebo nechceme vychutnávať. Strom sa nebude snažiť vtiahnuť vás do svojho tieňa, keď vám bude hroziť úpal. Lampa vám rozhodne nebude vnucovať svoje svetlo zo strachu, že sa potknete. Len sa zamyslite na moment nad všetkým tým nátlakom, ovládaním a vnucovaním, ktorým ste zo strany iných vystavení, keď tak úzkostlivo žijete podľa ich predstáv, aby ste si tak kúpili ich lásku alebo zo strachu, že ju stratíte. Po každý raz, keď sa necháte ovládať či k niečomu donútiť, ničíte v sebe schopnosť milovať, čo je vaša vlastná prirodzenosť, pretože vy môžete iným robiť iba to, čo dovolia iní, aby ste vy robili im. Popremýšľajme teda o všetkom tom ovládaní a vynucovaní, ktoré v živote praktizujeme a snáď už táto úvaha samotná postačí k tomu, aby nás to opustilo. A vo chvíli, keď sa tak stane, získame slobodu. A sloboda je len iným slovom pre lásku.

Po úvahe nad týmito štyrmi vlastnosťami lásky snáď vieme, že láska nie je nejaká stratégia, ale je to v skutočnosti vlastnosť človeka. Môže sa v nej kultivovať – ak chce – každý z nás. Boh nám v tom pomáha. Amen.

Udalosti

▸ Ustanovenie za lektora – Peter Nguyen Van Luong SVD

Dňa 25. marca 2021, na sviatok Zvestovania Pána, prijal náš spolubrat Peter, študent 2. ročníka teologickej fakulty, posvätný rád lektorátu z rúk provinciála P. Pavla Krutáka SVD. Ide o veľmi starú cirkevnú tradíciu, ktorou bol Peter ustanovený na prednes čítaní zo Svätého písma (okrem evanjelia) pri všetkých liturgických sláveniach. Lektor má milovať Sväté písmo, študovať ho a často ho čítať. Tiež má byť náležite pripravený a schopný správne ho predniesť. V neposlednom rade je lektorát tiež jedným z nevyhnutných míľnikov (neskôr nasledujú akolytát a diakonát) ku kňazstvu, ku ktorému sa Peter aj týmto dňom priblížil.

Pri svätej omši sa páter provinciál v homílii zamýšľal nad inkarnáciou Ježiša. Stať sa človekom znamenalo okrem tých radostných chvíľ, okrem zvestovania radostného evanjelia, tiež zažívať aj bolesť, utrpenie a smrť. Ale vďaka tejto inkarnácii sme boli vykúpení, boli sme zachránení. Podľa príkladu Ježiša povzbudil P. provinciál nás všetkých, ale osobitne Petra, zvestovávať tomuto svetu radostné posolstvo evanjelia. On ho potrebuje, očakáva, aj keď nie vždy ho prijíma. Inkarnácia Ježiša vo vlastnom živote obsahuje v sebe aj určitú náročnosť. Preto páter povzbudil Petra, aby mu nechýbala sila, chuť a nadšenie pre ohlasovanie evanjelia.

Krátke predstavenie

Krstným menom sa volám Peter, ale tu ma všetci volajú Peťo. Pochádzam z Vietnamu. Som najmladší zo šiestich detí, mám troch bratov a dve sestry. Na detstvo spomínam s veľkou radosťou, tieto chvíle sme trávili stále kdesi vonku. Najčastejšie sme hrávali futbal, ale chodili sme aj často plávať (rieku sme mali vzdialenú menej ako 200 metrov od domu). Jednou z mojich úloh v domácnosti, na ktorú spomínam, bolo každý deň priviesť byvola na pašu práve k tejto rieke.

Už od útleho detstva som žil s predstavou, že by som mohol byť kňazom. Pamätám si, ako raz prišli susedia a opýtali sa ma, či by som sa ním nechcel stať. Ja som akoby automaticky povedal, že „áno“. Mal som vzor v našich kňazoch, ktorí boli dobrí ľudia. Naša rodina tiež navštevovala svätú omšu každý deň o pol piatej ráno. Je pravda, že nie vždy som ta chcel ísť a radšej by som si pospal, ale nemal som na výber. Dnes som za to rodičom vďačný, že nás viedli po ceste viery. Od svojich desiatich rokov som začal miništrovať a do pätnástky som to dotiahol na kostolníka.

Ako to býva u nás bežné, adept na kňaza často ide bývať na faru, aby získal skúsenosti a zoznámil sa bližšie s cirkevným prostredím. To bol aj môj prípad, keď som počas štúdia na gymnáziu býval na jednej fare, vzdialenej od nášho domu asi 30 kilometrov. Mal som vtedy 16 rokov a prvýkrát som opustil domov na dlhšiu dobu. Pomáhal som s bežným chodom fary, viedol modlitby v kostole, miništroval či robil kostolníka. Strávil som tam dokopy 4 roky.

Keď som dokončil gymnázium, snažil som sa dostať na univerzitu v Saigone, dva roky sa mi však nepodarilo urobiť prijímačky. Začal som teda pracovať: najskôr pol roka ako robotník na stavbách, neskôr ako čašník. Ale stále som mal svoj cieľ ísť študovať a učil som sa po večeroch, platil si kurzy. Býval som v Saigone spolu s bratom, ktorý tam pracoval a pomáhal mi. Napokon sa mi podarilo zvládnuť prijímačky a po tri a pol roku som skončil s titulom bakalára v odbore angličtina.

Po dokončení školy som ostal pracovať vo firme na spracovanie kávy, v ktorej som brigádoval už počas štúdií. V tomto období som sa dvakrát zúčastnil duchovných cvičení, kde som pocítil, že ma Pán predsa volá, aby som sa stal kňazom. Tam som sa už definitívne rozhodol a moja voľba padla na Spoločnosť Božieho Slova.

V rámci formácie som už tri roky na Slovenku. To, čo ma stále ženie ďalej, je moja obľúbená veta z Písma: „Ani syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť“ (Mt 20,28). Ani ja nechcem, aby mi druhí slúžili, ale chcem byť tým, ktorý pomáha druhým. A aj preto som tu. •

▲ **Zoom stretnutie misijných sekretárov Európskej zóny SVD**

▼ Predmanželské náuky v UPeCe Bratislava

V UPeCe Bratislava v čase pandémie nie je možné organizovať predmanželské náuky, ako tomu bolo v čase pred koronou, kedy absolvovali tieto náuky stovky párov. V súčasnej situácii kňazi UPeCe organizujú predmanželské náuky cez internet a pomáhajú si digitálnymi technológiami. Vďaka niekoľkým párom manželov, ktorí bežne prichádzajú do UPeCe rozprávať na tému manželstva, natočili a vytvorili niekoľko prednášok a svedectiev, ktoré potom cez zoom meeting naživo premietajú snúbencom a diskutujú s nimi. V čase lockdownu je to asi jediný spôsob, ako poskytovať náuky a pripravovať snúbencov na sobáš. Veríme, že čoskoro príde čas, keď snúbenci budú môcť reálne prichádzať na predmanželské náuky do UPeCe. •

Koncom marca sa uskutočnilo stretnutie misijných sekretárov Európskej zóny cez aplikáciu ZOOM. Na stretnutí sa zúčastnili všetci sekretári spolu s európskym koordinátorom MS z Poľska P. Andrzejom Danilewiczom, s generálnym sekretárom z Ríma P. Stanislavom Lazarom, generálnym ekonómom P. Dariuszom Garbaciakom, koordinátorom pre Európu P. Petrom Kubíkom a JPIC koordinátorom P. Carlosom Ferradom. Zo Slovensko sa stretnutia zúčastnil P. Pavol Baláž, misijný sekretár. V takomto zložení sa stretnutie uskutočnilo prvýkrát. Niektorí misijní sekretári mali po modlitbe a predstavení sa prezentáciu a porozprávali nám o témach, ktoré si pripravili. Dominovali okruhy tém ako: vyhliadky a výzvy počas pandémie, spôsoby implementácie „misijnej farnosti" v našich provinciách, spolupráca spolubratov na formovaní misijných dobrovoľníkov a misijnej rodiny, vplyv pandémie na animáciu a internet v službách evanjelizácie. Bolo to zaujímavé stretnutie, keďže každá krajina je inak postihnutá pandémiou a spôsobom práce na evanjelizácii. Generálny ekonóm sa poďakoval všetkým provinciám za ich spoluprácu a ochotu spolufinancovať projekty, vďaka ktorým misionári a misionárky môžu lepšie a ľahšie pracovať v misiách. Na záver páter Lazar poďakoval všetkým za ochotu sa stretnúť, porozprávať a dohodlo sa, že ak pandémia „dovolí", stretneme sa v Sankt Augustine v Nemecku koncom októbra „na živo" na našom dlho plánovanom stretnutí. •

UDALOSTI

máj 2021

1. máj
Sv. Jozef, robotník;
6. máj
P. František Proft SVD, 20. výročie úmrtia (2001);
8. máj
Deň víťazstva nad fašizmom;
9. máj
Deň matiek;
12. máj
P. Anton Marko SVD, 40. výročie úmrtia (1981);
13. máj
Slávnosť Nanebovstúpenia Pána; začiatok nóvény pred sviatkom Zoslanie Ducha Svätého; bl. Panna Mária Fatimská;
20. máj
Výročie smrti bl. Jozefy H. Stenmans (1903), spoluzakladateľky misijných sestier SSpS;
22. máj
P. Alojz Lazecký SVD, 50. výročie úmrtia (1971);
23. máj
Slávnosť Zoslania Ducha Svätého;
24.máj
Preblahoslavená Panna Mária, Matka Cirkvi; svetový deň modlitieb za Cirkev v Číne;
27. máj
Nášho Pána Ježiša Krista, najvyššieho a večného veľkňaza;
30. máj
Slávnosť Najsvätejšej Trojice.

◆ ◆ ◆

Misijný úmysel apoštolátu modlitby na mesiac máj:
Za finančníkov, aby spolupracovali s vládami na regulovaní oblasti financií a tak uchránili občanov pred nebezpečenstvami.

Misia SVD v Čade

Text a foto: Joseph Kallanchira SVD

„Mám štyri deti, otče," otvorila sa Denemadji, mladá vdova vo veku 38 rokov, aby sa so mnou podelila o svoj príbeh. Samozrejme, že ma pozná už vďaka našim spoločným aktivitám farského kostola, ale bolo to v ten deň prvýkrát, čo som ju navštívil doma. Priviedlo ma tam oznámenie, že sú tam nejakí chorí. Bolo to ešte minulý rok, keď začala korona. Krajina Čad, kde pôsobím na misiách, sa kovidu nevyhla. „Všetko sú to školáci, okrem jedného, Mbaybasa," uprela Denemadji oči na svojho najmladšieho syna.

„Kde sú ďalšie deti, nevidím ich tu?" prejavil som svoju vôľu stretnúť sa so staršími deťmi. „Najstarší, Bemayé, je v N'Djamena, hlavnom meste, u strýka; ešte jeden rok a bude mať vysvedčenie z 12. ročníka... Moje dve dievčatá sú u tety v dedine a navštevujú miestnu strednú školu."

Teraz som sedel na lavičke pri Denemadji na nádvorí jej dvojizbového obdĺžnikového murovaného domu, kde obsluhovala príležitostného zákazníka calabash bilibili, čo je miestne pivo, ktoré varila z prosa. Skupina starších ľudí sedela okolo ich kalabášov na vzdialenom konci nádvoria a rozprávali príbehy, občas sa pobavili smiechom a usrkávali svoje bilibili. Armand, mladý farský animátor, ma potom sprevádzal, najmä pri preklade našej konverzácie z a do francúzštiny, úradného jazyka tu v Čade, a tiež do a z miestneho jazyka Ngambay.

V tejto farnosti v juhozápadnej časti Čadu, takmer v srdci Afriky, som iba druhý rok. Táto oblasť je vzdialená asi 500 km od juhovýchodnej časti veľkej saharskej púšte. Srdcom tohto okresu preteká pomerne veľká rieka; existuje aj niekoľko malých prírodných jazier. Južná časť krajiny je zvyčajne požehnaná štvormesačným ročným obdobím dažďov; po zvyšok roka môže teplota stúpať v priemere na 48°C. Okolo je stále trochu zelene, našťastie ešte nie sú všetky stromy vyrúbané na výrobu dreveného uhlia. Je tu tiež veľa sladkovodných rýb.

Kukurica je základnou potravou tunajších ľudí, ale poľnohospodári ju pestujú v niektorých nízko položených oblastiach okresu. Takže si viete predstaviť, ako ľahko sa viem vžiť do miestneho životného štýlu rodáka z juhoindického štátu Kérala, najmä čo sa týka stravovacích návykov. Teraz môžem celkom plynulo sláviť svätú omšu v Ngambay a viesť akýkoľvek obyčajný jednoduchý rozhovor s ľuďmi.

Denemadji mi ďalej povedala, aký ťažký bol pre ňu život, najmä aby sa obe strany vyrovnali, pretože jej manžel nedávno zomrel po krátkej chorobe a nechal ju starať sa o rodinu. Že nemala nijaké zvláštne schopnosti ani prácu, aby mohla mať pravidelný mesačný príjem, a tým pádom ju živila iba výroba bilibili. Mladá vdova chce deti vychovávať tak, aby boli v kontakte s širšou rodinou.

V ten večer som bol na ceste za návštevami rodín, rodina za rodinou, v susedstvách, asi 20 z nich denne, päť dní v týždni. Naša návšteva nebola skôr ohlásená ako taká, takže v závislosti od toho, koho v ktoromkoľvek dome nájdeme, venujeme päť, desať alebo dvadsať minút vysvetľovaniu záležitostí týkajúcich sa možnosti šírenia vírusu a potreby nás všetkých prísne dodržiavať hygienické opatrenia. Vo všetkých domoch, do ktorých sme vošli, sme ich privítali znakom pokoja, potom sme sa rozprávali na dvore, pričom sme držali fyzický odstup. Mali sme na tvári masky - dokonca sme ich pár distribuovali ako vzorky do každej rodiny. Aj môj spolubrat togského pôvodu Thierry Koula krúžil v iných štvrtiach farnosti. Ako tím SVD sme chceli pôsobiť

na ľudí, ktorí sú tu zverení do našej pastorácie a využiť na rozhovor každú príležitosť.

Prečo však také rýchle návštevy všetkých rodín farnosti? V tom konkrétnom čase? Koronavírus nás rýchlo postavil na nohy! Bola to skôr túžba nebyť ním nakazení.

Je tu dosť detí, ktoré sa celý deň hrajú dokola a spolu, v susedstvách, na chodníkoch, na križovatke. Bolo by nemožné riadiť naše životy, keby vírus rozšíril svoje tajomné krídla do nášho mesta. Preto sme si dali za cieľ navštíviť čo najviac rodín, aby sme čo najviac vytvorili osobné povedomie o smrteľných účinkoch vírusu a potrebe chrániť seba a ostatných pred možnou nákazou.

Neskôr zatvorili miestne trhy, takisto aj obchody v meste. Verejné zhromaždenie bolo zakázané, neboli otvorené žiadne krčmy, pohreby sa už nekonali.

Človek mohol ísť do mesta počas dňa, ale vždy musel nosiť masku. Nie všetky rodiny však boli schopné nájsť peniaze na zakúpenie masiek - a deti ich všeobecne odmietali používať kvôli úplnému nepohodliu.

Bieda a utrpenia rodín vo vzniknutej situácii nás priviedli k tomu, aby sme dali hlavy dokopy a skúmali spôsoby ako si zarobiť na živobytie.

Prvotnou reakciou bolo zostavenie tímu spolupracovníkov s cieľom identifikovať rodiny, ktoré si vyžadovali okamžitú pomoc. A na úrovni farnosti sme rýchlo zarobili nejaké finančné prostriedky, čo viedlo k tomu, že asi 400 rodín nakoniec ťažilo zo základných zásob potravín na tri až štyri týždne, s hotovosťou tiež na ďalšie základné potreby, ako sú mydlá na umývanie rúk, masky, rúška…

Na požiadanie sme boli príjemcami finančnej pomoci, ktorá prišla od verbistov z rakúskeho Svätého Gabriela prostredníctvom generálneho predstaveného v Ríme. Toto okamžité poskytnutie jedla a ďalších základných komodít prinieslo naspäť úsmev stovkám tvárí, ktoré sme si napriek maskám všimli.

To bolo iba okamžité riešenie na zmiernenie hladu. Ďalšie otázky nás ďalej znepokojovali: ako čeliť negatívnym účinkom „obchodu s bilibili“ a následnej závislosti od alkoholu? Ako poskytnúť určitý smer pri miestnej výrobe potravín? Aké môže byť krátkodobé riešenie alternatívnych zdrojov príjmu? Ako dosiahnuť, aby ľudia zostali zdraví, najmä deti?

Po niekoľkých plánovacích stretnutiach s koordinátormi farnosti sme prišli s projektom Mothers know better (MKB) - Matky vedia lepšie, a to v troch oblastiach nášho mesta: v štvrtiach Belaba, Doyon a Laramanaye. Každý sektor priniesol zoznam mien približne 20 osôb - pripravených a ochotných spolupracovať. Pustili sme sa do práce. Od začiatku sme chceli vytvoriť skupiny ľudí, ktorí by sami boli schopní riadiť a spúšťať program.

Prišli sme s nasledujúcimi cieľmi, ktoré by sa dali reálne dosiahnuť v krátkom čase: Pomôcť pri svojpomocnej výrobe potravinového »»

- P. Joseph Kallanchira SVD pochádza z Indie pôsobí v Čade
- Čad je štát, ktorý sa rozprestiera vo vnútrozemí Afriky na plošinách Sahary

materiálu a vytvoriť alternatívny zdroj príjmu; presmerovať časť takto vytvoreného príjmu na vzdelávanie a zdravotnú starostlivosť o deti týchto členov; umožniť zlepšenie zručností v tímovej práci a v poľnohospodárstve, pričom zeleninové záhradníctvo je iniciatívou skupiny; na týchto troch miestach vytvoriť zariadenia na zásobovanie čistou vodou; zvýšiť budovanie kapacít pri plánovaní a realizácii projektov spoločného záujmu (pretože sa to malo stať iniciatívou zameranou na účasť členov); odrádzať od výroby bilibilií ako sociálnej nevyhnutnosti; a pomôcť ľuďom zostať triezvymi a zdravšími.

Naše úsilie dosiahnuť tieto stanovené ciele sa javilo ako kvapka v mori, v našom kontexte ako zrnko piesku v púšti, ale bolo to lepšie ako nič nerobiť. Poskytovali sme ľuďom príležitosť byť kreatívni a produktívni v ťažkých časoch; aspoň pri pokuse čeliť im priamo.

Tímy našli kultivovateľnú pôdu (náčelníci dedín si pôdu bezplatne prenajali v troch lokalitách na zeleninové záhradníctvo), podarilo sa im vyvŕtať vrty a nainštalovať elektrické generátory na čerpanie vody do nadzemných vodných nádrží, nakúpiť miestne vyrobené poľnohospodárske náradie a ďalšie základné materiály. Za dni, ktoré spočiatku pracovali na vyčistení pozemku, boli poskytnuté nejaké peniaze na čaj a občerstvenie. Potom sme museli pozháňať semená plodín, vysádzať ich a polievať - udržovať rastliny. Dostalo sa nám požehnania, že sme našli dosť peňazí od priateľov z blízkeho i vzdialeného okolia, aby sme kúpili to, čo sa kúpiť muselo. Zvyšok sme zvládli lokálne, šikovne.

Naše úsilie dosiahnuť tieto stanovené ciele sa javilo ako kvapka v mori, v našom kontexte ako zrnko piesku v púšti, ale bolo to lepšie ako nič nerobiť.

Spočiatku celá skupina spolupracovala, ale potom sa vytvorili menšie tímy.

Takmer o rok neskôr keď sa pozriem späť, s veľkým potešením môžem tieto slová dať na papier, aby ste mali dobrý pocit, ako sa nám v rámci tohto MKB podarilo zhromaždiť 60 osôb, väčšinou matiek, že sa nám podarilo vyvolať na ich tvárach oveľa viac než len úsmevy.

Väčšina účastníkov programu zostala viac-menej zdravá, boli tu potraviny vyrobené na jedenie a predaj, miestny príjem na úhradu školného za deti, okrem starostlivosti o chorých. Malo to vplyv na znižovanie chudoby, prinajmenšom pre príslušné rodiny. A toto pokračuje do druhej sezóny, ktorá práve prebieha. Podporovalo sa solidárne vytváranie povedomia, najmä v časoch problémov s pandémiou.

Dvanásť mesiacov je dlhá doba a niekoľko členov počas tohto obdobia ochorelo, pretože malária je stálym spoločníkom nášho života tu. Denemadji, naša hrdinka, bola sama chorá a trpela takmer mesiac; potom tam bol Jean, potom Bertine ... Najnovšou udalosťou je Erica, matka troch detí je vo veku 30 rokov, pripútaná na

lôžko maláriou, brušným týfusom a anémiou. Zotavuje sa.

V troch lokalitách boli vytvorené zariadenia na čistú vodu. Zelenina sa dorábala pomocou čistej vody mimo obdobia dažďov, zatiaľ čo mimo obdobia dažďov ľudia konzumujú zeleninu vypestovanú pomocou splaškových vôd a inej stojatej vody.

Jednou z obáv, ktorá si vyžaduje peniaze, je prečerpanie tejto dostupnej vody do nadzemnej nádrže pomocou generátora, pretože v týchto oblastiach nie je z mesta dodávka elektriny.

Jedným z našich hlavných cieľov bol boj proti miestnej výrobe a konzumácii alkoholu. Toto sa nám podarilo iba do istej miery.

Spoločenské pitie na chvíľu prestalo, keď miestne vládne agentúry presadzovali zdravotné a hygienické opatrenia. Po zrušení týchto ustanovení sa vrátili aj predchádzajúce postupy. Členovia skupiny sú si vedomí zdravotných rizík a zdržiavajú sa v návrate k tejto bežnej praxi.

Nemôžeme zabudnúť, že príjmy z fariem sú sezónne, a napriek tomu si tieto matky musia denne zabezpečiť potravu pre svoje rodiny.

Zo šesťdesiatich členov je 80 % žien! Je to naklonené v prospech matiek. Je to zámer. Ako stále hovoríme: matky to vedia lepšie. Všeobecne povedané: muži tu hospodária, ženy sú iba farmárske ruky. Projekt MKB takto zaviedol viac žien do tejto oblasti riadenia a hospodárenia.

Čaká nás náročná otázka: aká je budúcnosť tohto programu?

Naša „nádej je odvážna“, ako navrhuje pápež František vo svojej encyklike Fratelli Tutti z októbra 2020 (č. 55). Že odteraz budú účastníci pokračovať v pestovaní zeleniny a iných plodín na dostupnejšej pôde, sezónu po sezóne, pretože pôda a voda sú sprístupňované dlhodobo. Predaj sezónnej zeleniny by mal uspokojiť potrebu nákupu nového osiva na siatie na začiatku každej sezóny plodín. Mali by sme byť teda schopní zvládnuť tri vegetačné obdobia v kalendárnom roku, ak dokážeme dodať naftu na spustenie generátora, a teda na čerpanie vody z vrtov.

Každá skupina má vodcovský tím, ktorý plánuje a organizuje prácu a udržuje veci v perspektíve všeobecne.

My, ako misionári, ich iba sprevádzame, presvedčení o dobre, ktoré pochádza z práce s Matkou Zemou, jej ošetrovaním, polievaním, zveľaďovaním zelene, produkcie dobrého a zdravého jedla a následného veselšieho života. A deti členov MKB, ako napríklad Denemadji, Bemayé a Mbaybasa, budú naďalej chodiť do školy a vyrastú z nich zodpovední občania krajiny.

Stále však používame masky na verejných miestach a zhromaždeniach. Ale vo vzduchu nie je žiadny strach z vírusu. To nám umožňuje vrátiť sa do práce, vyrábať viac čerstvých potravín, zostať zdraví, ďakovať Bohu a jeden druhému, spievať a tancovať. A deti sú späť na chodníkoch a križovatkách našich štvrtí a hrajú sa.

- **Vďaka organizovanej pomoci si miestni ľudia vedia pomôcť pestovaním zeleniny a rôznych plodín**
- **Generátor je obrovskou pomocou na výrobu potrebnej energie a tým na dopravu vody na polia**

Slovenský misionár pracujúci v čínskom inštitúte v St. Augustin

• Takmer 10 metrov vysoká socha Krista spasiteľa v St. Augustine, od nemeckého umelca Fidelis Bentele. Symbolizuje prácu misionárov, ktorých snahou je priblížiť Krista ľuďom.

Text: Lukáš Hanúsek SVD
Foto: Archív SVD

Páter Jozef Bištuť bol vysvätený za kňaza v roku 2000 a odvtedy pôsobí ako misionár v Nemecku. Pracuje v sinologickom inštitúte Monumenta Serica a je členom komunity verbistov v meste Sankt Augustin, neďaleko Kolína nad Rýnom.

Páter Jozef, zamýšľame sa nad tým, čo vedie mladého človeka k tomu, že sa rozhodol stať misionárom. Ako to bolo u vás? Nepatrím k ľuďom, ktorí vedia povedať dátum či dokonca hodinu, kedy „začuli" Pánovo volanie. Genézu môjho povolania by som skôr charakterizoval navonok ako relatívne zdĺhavý, nenápadný, ale smerom dovnútra ako intenzívny, kontinuálny proces, idúci zo dňa na deň, čoraz hlbšie. Niekedy to bolo také jednoduchšie, inokedy to zas bolo niečo, čo ja sám pre seba nazývam „zápas s Pánom o milimetre".

Narodil som sa pred takmer 54 rokmi do jednoduchej katolíckej rodiny, kde na mňa už čakali nielen dobrí a milujúci rodičia a láskaví starí rodičia, ale aj dve sestry, ktoré ma o pár rôčkov predbehli. Detstvo a mladosť som prežil v Župkove – malej dedine na Strednom Slovensku. Tá sa však môže popýšiť prinajmenej dvoma unikátmi: nachádza sa v nej prvé nálezisko tetradymitu na svete (1831) – asi 200 m vzdušnou čiarou za naším domom. Preto sa tetradymit v žargóne geológov nazýva aj Župkovit. To nie je žart, na vlastné oči som sa o tom mohol svojho času presvedčiť vo svetoznámom Smithsonian Museum vo Washingtone – v oddelení geológie, kde sa pod týmto menom nachádza minerál vo veľkosti ľudskej päste. Druhý unikát je o niečo prozaickejší: Župkov sa v zozname miest a obcí Slovenska nachádza na poslednom mieste! Takže v niečom sme prví a v niečom poslední ...

Ale aby som neodbočoval: po detstve, na ktoré si rád a s nostalgiou spomínam, som absolvoval gymnázium v neďalekej Novej Bani. Nasledujúcich 5 rokov po maturite som prežil v Liptovskom Mikuláši – kde som vyštudoval inžinierski odbor „Mikroelektronika »»

a laserová technika“ na vtedajšej Vysokej vojenskej technickej škole (teraz je to Akadémia ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika). Matematika, fyzika – hlavne kvantová, to bol môj svet, nič nenaznačovalo, že by som sa v živote mohol zaujímať aj o niečo iné... Avšak už v predposlednom ročníku sa začalo „vo mne“ čosi hýbať. Nedá sa mi to tu všetko popísať v niekoľkých vetách. Jednoducho: výsledkom tohto pohybu v mojom vnútri – aj za pomoci niekoľkých „náhodných“ stretnutí a udalostí – bolo rozhodnutie stať sa kňazom. A hneď, ako som sa v tomto rozhodnutí utvrdil, som vedel, že nechcem byť „obyčajným farárom“ niekde v diecéze. Neviem prečo, ale „vedel som“, že ak ma Pán povoláva ku kňazstvu, tak potom pôjdem von, do sveta. Lenže som nevedel, ako to urobiť. Priznám sa, že v počiatočnej fáze môjho rozhodovania som nemal ani len tušenia, že existujú nejakí verbisti. Až som počas vojenskej služby vo Vajnoroch (1991) raz celkom „náhodne“ jedného stretol – môjho skoro-rodáka P. Jozefa Michalova (pochádzal zo susednej obce). No a tak bola cesta k verbistom otvorená ...

Aká bola vaša formácia? Ako ju vnímate dnes po určitých rokoch? Pripravila vás, či môže vôbec človeka pripraviť na to, čo ho raz čaká v jeho misii?

Do postulátu som nastúpil 2. apríla 1992 v Bratislave – na Špitálskej. Keď som prišiel, už tam bol jeden kandidát. Postupne sa k nám pridali ďalší, takže v lete sme boli, myslím, už šiesti alebo siedmi. Našou úlohou bolo spoznať sa navzájom, v základoch a hrubších rysoch sa oboznámiť so Spoločnosťou Božieho Slova, za pomoci spoločnej modlitby a práce, a predovšetkým spoločného života sa upevniť vo svojom rozhodnutí. Ukázalo sa, že sme boli celkom „dobrá parta“ – a keďže predstavení boli podobného názoru, odporučili nás všetkých na prijatie do noviciátu. Ten sa začal 8. septembra vo Vidinej pri Lučenci a trval, ako väčšina z vás už vie, celý jeden rok. Na tento rok si spomínam často a veľmi rád. Noviciát bol a zostane pre mňa časom, v ktorom sa začali budovať a rozširovať základy môjho duchovného života. Prednášky o duchovnom živote, o histórii našej spoločnosti a jej zakladateľovi Arnoldovi Janssenovi, o charizme našej spoločnosti, denné štúdium Svätého písma, duchovné cvičenia, ale predovšetkým pravidelná spoločná modlitba a spoločná práca, ako i spoločne strávené chvíle oddychu i zábavy vytvorili postupom času dobré podmienky nielen na duchovný, ale aj osobnostný rozvoj každého z nás. Naozaj som Pánu Bohu vďačný za tento čas! Je to pre mňa základ, na ktorom budujem doteraz. Noviciátom sa však formácia samozrejme nekončí, práveže naopak – len začína. Prišli roky štúdia – najprv v Bratislave a neskôr v Nemecku. Formácia bola samozrejme koncipovaná inak, ako noviciát, lebo pribudlo nové ťažisko nášho života – štúdium. Tieto roky v inej kultúre a jazyku boli pre mňa osobne novou výzvou, ale zároveň aj obohatením. S odstupom času môžem skonštatovať, že formácia, ktorou som „prešiel“, nebola márna a že ma mnohokrát naozaj podržala. Vďaka za to Pánovi i všetkým, ktorí ma počas nej sprevádzali. Chcem dodať, že formácia nie je len akýmsi obdobím na začiatku rehoľného či kňazského života. Ja chápem formáciu ako program na celý život, lebo viem, že je toho ešte dosť, čo by bolo treba „sformovať“. A zdá sa mi, že to nebude žiadna oddychovka, lebo „materiál“, ktorý treba formovať, je čoraz neohybnejší a tvrdší ...

Zvolili ste si Nemecko. Vždy je však možné vybrať si viac možností, pričom na jednu z nich padne voľba od predstavených. Aké iné krajiny ste zvažovali, a čo vás viedlo k tomu, že medzi nimi bolo práve aj Nemecko?

Áno, dostal som Nemecko, pretože som chcel ísť do Číny. To znie v prvom momente divne, ale pokúsim sa to vysvetliť: Keď som prišiel na teologické štúdiá do Sankt Augustina, boli tu okrem nás, verbistov z rôznych krajín sveta, aj diecézni seminaristi a kňazi z Čínskej ľudovej republiky. Tí u nás nielen študovali, ale aj bývali v našom dome a s nami žili. Cieľom tohto študijného projektu – ktorý

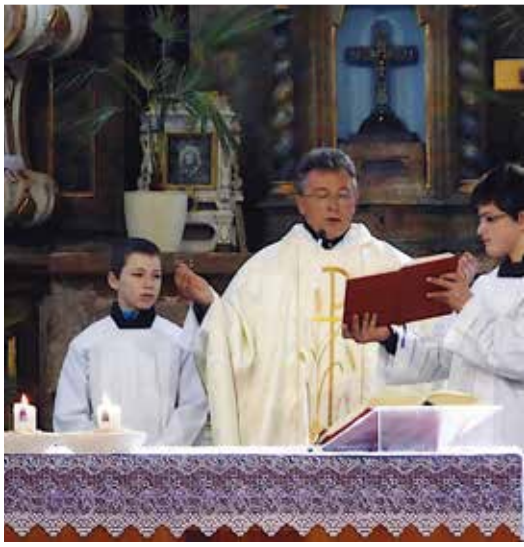

mimochodom beží dodnes, je napomôcť akademický, teologický a spirituálny rozvoj čínskych klerikov. Zrodil sa z iniciatívy jedného spolubrata. Tento bol vyštudovaným sinológom (odborník na históriu a kultúru čínskej civilizácie) a zároveň bol aj riaditeľom sinologického inštitútu Monumenta Serica (čo by sa dalo preložiť ako: Čínske pamätihodnosti). Počas štúdií som mal teda možnosť tak trochu viac spoznať situáciu Cirkvi v Číne, s jej potrebami, bolesťami, ale i nádejami. Postupne ma to oslovovalo čoraz viac. A tak som si do žiadosti o misijné určenie písal tri priania: Čína, Taiwan a ... Nemecko. Presnejšie Nemeckú provinciu – pre prácu v už spomenutom „čínskom inštitúte“, lebo som si povedal, že veď aj to by bola práca pre Čínu. No a tak sa stalo, že som dostal tú tretiu možnosť. To sa udialo v r. 1999 – a ja až doteraz teda pracujem na „ďalekej“ misii v Nemecku.

- Oltár na dvanástich kameňoch v St. Augustin
- P. Jozef pôsobí aj pastoračne v kostoloch blízko St. Augustin
- Misijný dom v St. Augustin sa nachádza blízko nemeckého mesta Bonn
- Záhrada pri misijnom dome

Ako by ste opísali svoju misijnú prácu v Nemecku? Čo vás na nej najviac teší a čo je možno najťažšie?

Pracujem vo vyššie spomenutom inštitúte Monumenta Serica. Je to sinologický inštitút, ktorého úlohou je zaoberať sa a na medzinárodnej úrovni vedecky spracovávať témy, týkajúce sa tzv. „starej“ alebo „tradičnej“ Číny (od prvých písomných zmienok po rok 1911, kedy vznikla Čínska republika). Inštitút vznikol v Pekingu v r. 1936, jeho zakladateľom bol verbista Franz Xaver Biallas (1878-1936). Po nástupe komunizmu (1949) museli všetci misionári – a teda aj verbisti - opustiť Čínu. Takto sa aj náš inštitút dostal po „medzipristátiach“ v japonskej Nagoyi a v americkom Los Angeles v roku 1972 do Sankt Augustina. Práca inštitútu spočíva v redigovaní a vydávaní medzinárodne uznávaného sinologického časopisu pod názvom: Monumenta Serica. Journal of Oriental Studies. Okrem toho vydávame aj dve knižné série, t. j. najmenej 2 knihy v roku. Inštitút spravuje odbornú knižnicu (cca 80 tisíc kníh a stovky odborných časopisov) – ktorá je najväčšou (neštátnou) sinologickou knižnicou v Európe! V inštitúte pracujú dohromady traja verbisti a traja zamestnanci. Ďalší členovia inštitútu (verbisti) pracujú Číne, na Taiwane a v Ríme. Mojou úlohou v inštitúte je takpovediac technické zabezpečenie chodu práce (počítače, internet, webmaster) a predovšetkým práca pre redakciu (formátovanie textov, layouting publikácií, príprava do tlače, etc.). Neznie to nejak exoticky a už vôbec to nevyzerá na typickú misijnú prácu. Ale mňa táto práca napĺňa. Nielen kvôli mojej „technickej“ afinite, ale predovšetkým preto, že v nej vidím časť poslania našej Spoločnosti, najmä v oblasti médií (tlačených či elektronických), ako i na poli dialógu medzi kultúrami, ktorý je jednou z priorít Spoločnosti. Nerobím nič zvláštne, ale som rád, že sa môžem pokladať za drobný kamienok v mozaike nášho misijného poslania.

Samozrejme, že okrem práce v inštitúte (35 hodín v týždni) sa zapájam aj do pastoračnej práce v rámci nedeľných výpomocí v okolitých farnostiach, služby spovedania, neobídu ma ani bežné liturgické služby v komunite či práce v kuchyni, v parku alebo v našej záhrade.

Nemecko sa na prvý pohľad nezdá ako „typická“ misijná krajina. Vieme však, že západná Európa dnes prežíva istú krízu viery a potrebuje misionárov. Tí prichádzajú dokonca aj z donedávna „typických“ misijných krajín, kde viera už stihla zapustiť korene. Ako vnímate túto situáciu?

Ešte tak pred 20 - 25 rokmi boli kňazi z iných krajín v tunajšej pastorácii skôr raritou. Za relatívne krátku dobu sa situácia zmenila a na nemeckých farách možno čoraz častejšie stretnúť farára alebo kaplána z Indie, Ghany, Nigérie, Kene či z iných, tzv. „misijných“ krajín. Táto situácia je dôsledkom krízy povolaní, ktorá sa začala niekedy v 70-tych rokoch minulého storočia a postupom času narástla do takých rozmerov, že diecézy v posledných rokoch rátajú novokňazov doslovne na prstoch jednej ruky (r. 2019 – 55 novokňazov pre 27 diecéz!). Krízu povolaní však treba vidieť v kontexte všeobecnej duchovnej krízy tzv. „západnej“ civilizácie a „moderného“ človeka. Ten sa v mene osobnej slobody čoraz rýchlejšie odcudzuje sám sebe a v rastúcom prúde (dez)informácií stráca orientáciu vo svojom živote. Surfuje na vlne ›››

vedeckých výdobytkov, uniká do virtuálneho sveta, žije často v ilúzii a ženie sa v ústrety neznámej prázdnote, ktorá z neho vysáva kreativitu a zahmlieva zmysel života! Tak stráca nielen orientáciu, ale aj poslednú pôdu pod nohami. Myslím si, že doba, v ktorej práve žijeme, je ohromnou výzvou pre Cirkev i pre všetkých veriacich. My sme tí, ktorí máme a musíme dnešnému človeku ponúknuť pomoc v podobe kresťanskej pravdy o človeku a o Bohu – a tým pádom o skutočnom zmysle života. Tu zohrávajú aj zahraniční kňazi nemalú úlohu tým, že prinášajú so sebou vlastné skúsenosti prežívania viery, niekedy aj v iných, pre nás netradičných formách – a tým dokážu možno ľahšie osloviť hľadajúcich ľudí. Nedá sa to však zovšeobecniť. Ja to skôr vidím ako pokus miestnej Cirkvi o záchranu situácie. Či to prinesie nejaké plody a efekty, to sa ukáže až o niekoľko rokov.

Sme Spoločnosť Božieho Slova. Minulý rok bol rokom Božieho Slova, už pred dvoma rokmi pápež František určil aj Nedeľu Božieho Slova. Aký je váš vzťah k Písmu a ako vnímate možno väčší dôraz, ktorý je naň dnes kladený?

Myslím si, že súčasné snahy Katolíckej cirkvi o väčšiu „propagáciu“ Božieho Slova sú veľmi dobré a potrebné. V porovnaní s protestantskými cirkvami máme my, katolíci, dosť veľký deficit, čo sa týka poznania Sv. písma. Nejde však o to, s niekým sa porovnávať. Sväté písmo by malo byť jedným z pilierov našej viery a nášho života. Cez Sv. písmo hovorí k nám sám Boh – a je predsa v našom záujme byť s ním v kontakte, v rozhovore. Ale často je to len tak, že hovoríme len my. A to nefunguje ani v medziľudských vzťahoch: predsa nemôžeme vážne tvrdiť, že niekoho milujeme, ak ho nepočúvame, alebo ho vôbec nepustíme k slovu ...

Voláme sa „Spoločnosť Božieho Slova“. Už samotný názov našej spoločnosti nás – verbistov – prinajmenšom formálne zaväzuje k užšiemu vzťahu k Sv. písmu. Bolo by však na škodu veci, keby sme v tomto vzťahu mali zostať len na úrovni akéhosi „záväzku“ či povinnosti. Pre mňa osobne je Sv. písmo dennodennou záležitosťou. A to nielen tým, že ho počúvam pri slávení Eucharistie, alebo sa s ním stretávam pri modlitbe breviára. Už niekoľko rokov praktizujem tzv. lectio continua – ktoré som si „odkukal“ od bratov benediktínov zo Sampora. Je to program každodenného čítania odsekov Sv. písma zo Starého i Nového zákona. Tieto sú rozložené tak, že za 365 dní prečítate celú Bibliu (Žalmy dokonca dvakrát). Je to naozaj výborná vec! ... Božie Slovo zohráva v mojom živote podstatnú úlohu. Môžem povedať, že sa postupom času stalo neoddeliteľnou súčasťou môjho života. Ono je pre mňa nielen inšpiráciou či zdrojom myšlienok. Božie Slovo je pre mňa silou, ktorá pretvára moje vnútro, formuje charakter, pomáha mi čoraz viac odkrývať tajomstvá Božieho plánu so mnou, dodáva mi odvahu i radosť stále ďalej kráčať cestou, na ktorú ma Pán povolal.

Odporúčam vrelo všetkým čitateľom: Nebojte sa a „pustite“ sa do Sv. písma! Robte to dennodenne, venujte mu pravidelne niekoľko minút! Začiatky môžu byť i neľahké, nie všetkému budete rozumieť – ale to nevadí – všetko potrebuje svoj čas. Využite možnosti, ktoré nám ponúka moderná technika, v internete sa dajú nájsť užitočné biblické portály či appky. ... Ale z vlastnej skúsenosti viem, že najlepšie je zobrať do rúk Bibliu v knižnom formáte! Urobte tak – a uvidíte, že to neoľutujete. Držím vám palce! – Zahŕňam všetkých čitateľov do svojich modlitieb a prosím o vaše modlitby za mňa i našu spoločnosť!

Ďakujeme vám, Páter Jozef, za rozhovor a povzbudenie. Tešíme sa do skorého videnia, napríklad aj u vás v Sankt Augustine, v záhradke, o ktorú sa spolu s ďalším slovenským misionárom P. Miroslavom Kollárom staráte. Prajeme veľa požehnania do ďalších dní.

Izák – muž nádeje

Text: P. Vaňuš SVD
Foto: Horst Gerrit Willemsz

Medzi postavami patriarchov tá Izákova môže pripadať asi najmenej záživná, sivá, kdesi v úzadí. Jeho biblický príbeh sa odohráva buď ešte v tieni Abraháma, alebo už vo vzťahu k Jakubovi. O Abrahámovi i Jakubovi sme už krátko uvažovali, a tak je namieste všimnúť si aj Izáka a zavŕšiť tak zakorenenie trojice teologálnych čností – viery, nádeje a lásky – v životoch patriarchov. Abrahám sa vyznačuje svojou vierou, o tom niet pochýb. Jakub zas vo svojom príbehu dáva do popredia silu lásky; a hoci nie vždy priamy v morálnom konaní, nezabúda na Boha a vie milovať vášnivo a bez výhrad. Izák je postavou v úzadí, no zviditeľňuje čnosť nádeje.

Úsmev nádeje

Abrahám dostáva dvakrát prísľub, že sa mu napriek vysokému veku narodí syn: najprv pri uzavretí zmluvy s rozpoltenými zvieratami (Gn 15,4), a potom pri zmluve obriezky (17,19). Uskutočnenie prichádza krátko po tom, ako sa na konci kap. 20 spomína, že sa Abrahám prihovoril za manželku Abimeleka, ktorá nemohla mať deti. Hneď nato „Pán navštívil Sáru“ (21,1), ktorá mala rovnaký problém. Z toho sa dá odvodiť, že kto sa modlí za iných, dosiahne aj pre seba. Týmto navštívením, touto blízkou prítomnosťou Pána sa otvára príbeh Izáka, a dejiny sa odvíjajú v znamení nádeje. Skromné narodenie dieťaťa sa stáva priestorom, v ktorom sa všetky Božie prísľuby začínajú stávať skutočnosťou.

Dieťa, ako vieme, dostáva meno Izák, čo môže odkazovať na viacero významov:

smiať sa, žartovať, hrať sa. Tu zaiste prevažuje ten prvý, ako vysvetľuje jeho matka: „Radostný smiech mi spôsobil Boh“ (21,6). Izák v podstate značí „bude sa smiať“, ide o smiech otvorený pre budúcnosť, plný nádeje. Ak v úlohe toho, „kto“ sa smeje, vnímame Boha, potom je Izák akýmsi „Božím úsmevom“. Smiech i úsmev svedčia o tom, že vo svete je ešte nádej. Kým sa dieťa smeje, a kým my, dospelí, náchylní na rozčarovanie, nesieme vo svojom vnútri neporaziteľný úsmev, existuje ešte pre nás – hovorí istý básnik – „štrbina raja“. Naopak, peklo je priestor a čas, kde je nádej definitívne porazená. Úsmev a nádej sú nerozlučné, sú poslednými pevnosťami našej ľudskosti.

Odovzdanosť pri „zviazaní“

Kľúčová udalosť v živote Abraháma má za nie menej dôležitého protagonistu Izáka, už v staršom veku. Ide o tzv. „obetovanie Izáka“ – ktoré v konečnom dôsledku obetovaním nie je – a v židovskej tradícii je známe ako Izákovo „zviazanie“ (Gn 22). Spolu s Izákom kráča Abrahám mlčky tri dni k vrchu, ktorý určil Pán. Ticho preruší iba jednoduchá otázka Izáka ohľadom obetného baránka, na ktorú dostáva odpoveď: „Boh si už obstará baránka na zápalnú obetu, syn môj“ (22,8). Izák okamžite chápe, kto má byť tým baránkom. Otec a syn však pokračujú spolu po ceste, každý so svojimi tichými myšlienkami.

Abrahám vie, že určenou obetou je jeho vlastný syn, no uvažuje, že Bohu je všetko možné: aj vzkriesiť ho z mŕtvych. Izák uvažuje, že tým chýbajúcim baránkom bude on, no vie, že jeho otec nikdy nedokáže zdvihnúť ruku proti nemu. Tie tiché myšlienky, tie tak hlboké istoty, že ich ani nemožno vyjadriť, umožnili na vrchu zázrak. Kdesi v nich tkvie koreň nádeje v Božiu prozreteľnosť, dokonca vo chvíľach extrémne náročných. Prozreteľnosť otvára novú, nečakanú cestu vo vernosti Abraháma a v nádeji Izáka.

Obrábanie nehostinnej krajiny a studne

Kap. 26 je prakticky v celej knihe Genezis jediná, ktorá má ako hlavného a nezávislého protagonistu Izáka. Izák sa presúva do blízkosti mesta Gerara, do oblasti Filištíncov, kde sídlil už Abrahám. Pokračuje tak v procese usídľovania, ktorý jeho otec načrtol, no nedotiahol do úplnosti. V krajine je hlad a zvyčajne v podobných prípadoch nomádski pastieri zostupovali do egyptskej delty, ktorá bola vždy zelená kvôli závlahe z Nílu. Učinil tak už Abrahám a podobne urobí aj Jakub a jeho synovia. Izákovi však Boh zakazuje toto vhodné riešenie: „Nezostupuj do Egypta, ostaň v krajine, ktorú ti určím“ (26,2). Vyzerá to ako zopakovanie príkazu, ktorý bol daný Abrahámovi na začiatku jeho putovania, no s tým rozdielom, že Izák sa už nachádza v tej krajine. Izák stojí pred úlohou premeniť „túto“ krajinu, totiž krajinu, v ktorej prebýva ako cudzinec, na krajinu, v ktorej sa možno usídliť, ktorú možno obrábať.

V blízkosti Gerary vytvára akési poľnohospodárske družstvo, ktoré muselo byť dobre vybavené, ak je pravdou, že „Izák sial v tej krajine a v tom roku žal stonásobne, lebo Pán ho požehnával“ (26,12). Pôda, ktorá dáva stonásobok vďaka práci človeka: tak sa „tá“ krajina premieňa na prisľúbenú krajinu, a prísľub sa stáva skutočnosťou. No úspech a bohatstvo má aj svoje nevýhody, pretože vyvoláva žiarlivosť miestnych Filištíncov. Prvá židovská usadlosť v dejinách vyvoláva takmer okamžite prvý dekrét o vyhnaní. Kráľ Gerary vyháňa Izáka so slovami: „Odíď od nás, lebo si sa stal oveľa mocnejším, ako sme my!“ (26,16). Ide o situáciu, ktorá sa často zopakuje v dejinách vyvoleného národa, a nielen v jeho dejinách. Z toho sa rodí vojna o studne: studne [cisterny] vykopané už Abrahámovými sluhami, zasypávajú Filištínci zemou, zatiaľ čo Izák neúnavne kope znova a znova. Zasypú jednu studňu, on kope ďalšiu. Je to zápas o prežitie – dejiny zeme a bahna, studní zasypaných a znova vykopaných – nesený neochvejnou nádejou.

Neúnavné úsilie pri kopaní studní Origenes vysvetľuje alegorickým spôsobom vzhľadom na dušu každého človeka, v ktorom sa nachádza studňa živej vody, teda akoby ukrytý určitý nebeský zmysel a Boží obraz. Ten však Filištínci, čiže nepriateľské sily, naplnili zemou, t.j. telesným a pozemským zmýšľaním. No s príchodom Ježiša, nového Izáka, je každý pozvaný opäť vykopať svoju studňu, vyprázdniť ju od zeme a očistiť od bahnitých a pozemských myšlienok, aby v nich opäť bola nájdená živá voda viery, ktorej prameňom je náš Pán...

V okamihoch Izákovho príbehu možno zachytiť, že nerobí iné, ako kráča v otcových šľapajach. Jednoducho opakuje Abrahámove gestá: znovu kope studne, ktoré už raz boli vykopané. Izák kráča po už vyšľapaných cestách, no práve pre svoju morálnu vernosť otcovskému plánu sa stáva dedičom rovnakého prisľúbenia, rovnakého požehnania. Stáva sa mužom neochvejnej nádeje uprostred každodennej „všednosti“, ktorá môže inšpirovať i dnes.

Vlakom na východ

Kniha na pokračovanie: XVI.časť

Text: Mária Byrska
Foto: Victoria Kubiaki, unsplash.com

Pasca

V chaose, zaskočených náhlym zobudením ľudí, sa utvoril rad, vedúci k stolíku, kde sa kontrolovali doklady. Vstávali všetci, dospelí i deti. Naše miesto bolo práve pod centrálnou lampou. Po pravej strane bola známa stena s veľkým portrétom Stalina, po ľavej strane boli hodiny. Bola takmer jedna hodina po polnoci. Na mojom pleci, s ovisnutou hlavičkou, spal Jerzyk. Pozerala som na stolík, na ktorom sa presúvali pasy a usilovala som sa myslieť pokojne. Bolo to ťažké. Násilne vytrhnutá z prvého sna, omámená tým, čo sa deje, snažila som sa potlačiť strach. Onedlho položím i ja svoj pas na stôl. Čo bude potom? Nieto žiadneho východu. Či je to skutočne koniec? Aby som sa spamätala, začala som sa modliť. Nedarilo sa mi to. Nemohla som sa sústrediť. Za stolíkom sedel nízky zavalitý muž vo vojenskej uniforme a čiapke. Od neho záviselo, kde a ako prežijem budúce roky môjho života. Vo väzení, vo vyhnanstve alebo na slobode. Na Sibíri, v Kazachstane alebo v Poľsku.

S Jerzykom to bolo to isté. O hodinu alebo skôr sa môže ocitnúť v sovietskom sirotinci. Alebo na Sibíri, alebo niekde v Rusku. Nikdy sa nedozvie, kým boli jeho rodičia. Možno len nejaký čas bude spomínať matku, lebo o niekoľko mesiacov dlhšie ma poznal než svojho otca. Mala som málo času. V rade som bola pätnásta. A možno by bolo možné sa nejako vysunúť z rady a ukryť sa v nejakom kúte haly. Rozvážne som sa obzerala. Pri stenách sa váľali rozhodené veci. Každý kút bol osvetlený. Nezmysel. Je to nezmysel. Pozdĺž radu z oboch strán stáli policajti, vzdialení od seba niekoľko krokov. Sinavé tváre, na pleciach pušky, pozorovanie. Pre nás ťažký zážitok, pre nich normálna služba. Rozdiel je len v tom, že nočná služba je oveľa ťažšia ako denná. Pozerala som sa na nich a zdalo sa mi, že ich nezaujímajú ľudia, ktorých strážia. Ľahostajnosť policajtov zlepšila moje sebavedomie. Pozrela som sa k dverám vedúcim na ulicu, kde stál ŠTB-ák. Nechcelo sa mu spať. Celý čas si prezeral ľudí a bol veľmi čujný. Všetci dospelí v rade držali otvorené pripravené pasy. Ja som tiež držala môj pas. Nenávidela som ho z celej duše a chcela som sa ho zbaviť. Hodím ho do kúta, možno nezbadajú. A keď prídem na kontrolu, poviem, že som ho stratila. To bol hlúpy nápad. Po prvé, hneď ho nájdu a ukážu a po druhé, nájdem sa na listine podozrivých. V hlave mi vírili rôzne nápady. Musela som sa poponáhľať a hľadať najlepší. Znovu som začala myslieť na pas. A možno pas je jediná šanca, ako sa z toho všetkého vykrútiť. Po chvíli som bola presvedčená, že vlastne pas nás môže zachrániť. Je lepšie mať hocijaký pas, než žiaden. Rozhodla som sa, že keď pôjdem na kontrolu, budem sa snažiť vyzerať spokojne. Môže to byť ako pri colnej kontrole. Jednému prevrátia všetko a desiatich vôbec nekontrolujú. No ja nie som z tých, ktorí vedia vyzerať bezstarostne. Vôbec som si nebola istá, ako sa zachovám v kritickom momente.

S Jerzykom to bolo to isté. O hodinu alebo skôr sa môže ocitnúť v sovietskom sirotinci. Alebo na Sibíri, alebo niekde v Rusku. Nikdy sa nedozvie, kým boli jeho rodičia.

Už teraz mi bolo raz zima a raz horúco a čoraz viac som bola napätá. Neznášala som takéto pocity. Robili ma nevládnou, pokorovali ma, bolo to strašné.

Ach, keby som len mohla vyjsť z haly a s Jerzykom sa trochu poprechádzať. Upokojila by som sa. No bolo potrebné stáť. Za človekom v uniforme stálo sedem mužov v civile. Sedmoro párov očí sa pozeralo a sliedilo na rad cestujúcich na novosibirskej stanici. Vážne pohľady cielili priamo do tvárí. Náhle sa jeden z nich zastavil priamo na mne. Znepokojila som sa: „Prečo pozerá priamo na mňa? Aha, Jerzyk sa líši od ostatných bielym kabátikom.“ Napadlo mi tiež, že mohol uvidieť hodinky na mojej ruke. Bola som biedne oblečená. Na hlave lacná sovietska šatka, na rukách zaplátané rukavičky, zničené topánky, pokrčený plášť s vypchatými vreckami, zmučená tvár a do toho hodinky so zlatým náramkom. Keď som si v rýchlosti obliekala plášť, rukávy svetra sa mi vyhrnuli až po lakte a bolo vidieť hodinky. A Anna ma ešte včera prosila, aby som ich sňala, lebo také hodinky tu nikto nenosí. Ja som ju neposlúchla, lebo som sa bála, že ich z vrecka, kde mám tak mnoho iných vecí, stratím. Chcela som mať niečo cenné pod rukou, aby som to v kritickej situácii mohla niekomu dať ako úplatok. Tento úmysel bol absurdný. Dnes som sa o tom presvedčila. Koľko hodiniek by bolo potrebných, aby sme sa vyplatili v dnešnej situácii?

Pred stolíkom kontroly stáli dvaja ľudia. Muž i žena. Boli starší, v ošúchaných kožuchoch. Pred chvíľou položili svoje pasy na stolík a ŠTB-ák v uniforme, prikryjúc pasy rukami, pozerajúc im priamo do tváre, dával im otázky. Nepočula som, čo sa pýta, ale videla som, že z času na čas dvíha ruku a kontroluje správnosť odpovedí. Dlho kládol otázky, porovnával fotografie s tvárami. Hovoril ostrým tónom a čoraz rýchlejšie. Starý chlap bol veľmi napätý. Žena mala asi nejakú nepresnosť v pase, lebo sa skúšala ospravedlňovať. Hovorila dlho, pomáhajúc si rukami. Chlap, ktorý stál vedľa nej, prikyvoval a človek, ktorý mal vládu,

bubnoval prstami po stole, mraštil obočie a s ostrým výrazom tváre čakal, kým skončí. Konečne im dovolil odísť. No oni ešte chvíľu stáli, schovávajúc svoje pasy. Nakoniec sa pobrali smerom k dverám. Službu konajúci policajt im otvoril a znova za nimi zamkol.

„My tiež musíme vyjsť týmto smerom." Skúšala som sa potešiť, hoci som si bola istá, že sovietska vláda je múdrejšia ako ja. Za mnou stála v rade Anna. O čomsi rozmýšľala. Obzrela som sa a stretli sa nám oči. Jej boli bezvýrazné, pusté. Za Annou stála Berta s mužom, dve ženy v klobúkoch a za nimi chlapec s dievčaťom, o ktorých sme si mysleli, že sú tiež utečencami. Muž Berty, ktorý bol vždy veľmi zlostný, keď ho zobudili a klial na všetky strany, stál teraz s ovisnutou hlavou a hádzal na policajtov beznádejné pohľady. Staršie ženy vyzerali nahnevané, na nohách mali nočné papuče. Dievčina stojaca za nimi bola bledá, ona i jej chlapec boli oblečení ako na cestu. Ľudia stojaci za nimi vyzerali tiež nervózne a nespokojne. Nakoniec, ťažko žiadať, aby človek zobudený uprostred noci pre kontrolu dokumentov sálal radosťou. Ich chovanie mi pomáhalo premáhať strach. Oni, obyvatelia Sovietskeho zväzu, majúci platné pasy, cestujúci legálne, neutekajú tak ako my. Prečo sú teda nespokojní a je v nich toľko obavy? Ja som cítila, že sa bojím stále viac a viac. Nahlásiť policajtovi, že musím ísť s dieťaťom na záchod? Nepripadá do úvahy. Nedovolia a upozorním na seba. Alebo prejsť na koniec radu, a tak získať čas? Ešte horšie. Nič nezískam. Čoraz viac som si uvedomovala, že jediným východiskom v tejto situácii by bolo dať si na hlavu čiapku „nevidimku". Odišla by som odtiaľ bez problémov a vrátila sa domov. Niet mojich kníh, niet Jerzykovej postieľky. Dieťa spí na mojich rukách, muž na väzenskej prični a ja stojím pred kontrolou a neviem, kde a kedy budem spať.

Jerzyk sa zobudil a ovinul rúčku okolo mojej šije. „Pane, prečo ja tu musím stáť ako krava, ktorá ide na zabitie?" Cigáni sa pohli k stolíku. Trinásť dospelých, trinásť pasov na kontrolu. Môj pas bude štrnásty. Nastal hurhaj a nedorozumenie. Žiadali od nich nejaké dodatočné potvrdenie. Cigáni ho hľadali, hlasne medzi sebou rozprávali. Vzájomne sa obviňovali z nedbalosti. Deti sa krútili okolo stola a to spôsobovalo ešte väčší neporiadok. Cigánska skupina boli: 8 mužov, 5 žien a hromada detí rôzneho veku. Nakoniec cigáni utíchli a natlačili sa okolo stola. Kontrola dokumentov pokračovala. Nahlas bolo ohlásené meno, cigán sa vysunul a stal si pred stolík, kde sa porovnávala jeho tvár s fotografiou a odpoveď bola odsúhlasovaná s papiermi. Otázky boli kladené ostro a hnevlivým tónom. Cigánske odpovede boli neisté, vyslovované nízkym hlasom. Je isté, že len ten, kto ich kladie, má vládu a vždy pravdu. Z cigánskej skupiny sa vždy niekto nový vysunul a prechádzal k stolu. Potom sa vracal a strácal sa v cigánskej skupine. Niektorí vychádzali niekoľkokrát. Tak bolo s mladou, veľmi peknou dievčinou. Nemala v poriadku dokumenty, niekoľkokrát musela k stolu, svoje dieťa odovzdávala jednej z cigánok. Stará cigánka mala dokumenty v poriadku a ona ako prvá skončila výsluch pri stolíku. Stála bokom a pozorovala ostatných, ako prechádzajú na kontrolu. Miša, svojho milovaného vnúčika, držala za rúčku. Malý Miško, čiernooký, okrúhlej tváričky, zrazu pochopil, že Jerzyk je jeho priateľom. Zanechal babičku a pricupkal ku mne. Mala som nádej, že ho Jerzyk nespozoruje a nezachce ísť k nemu na zem. Mala by som dodatočný problém sliediť za ním. Ale Jerzyk ho uvidel. Chcel ísť z mojich rúk a obaja pricupkali smerom k farebným sukniam cigánok. Posunula som sa za ním a ocitla som sa nie v rade, ale v hromade. Vzala som oboch malých za rúčky a zostala som medzi cigánmi. Kontrola cigánskych dokumentov sa skončila. Vrátili im pasy a mohli odísť. Znova nastal chaos. Jedni odchádzali, ako im povedali a druhí nevedeli, čo majú robiť. Vysoký, urastený cigán sa neponáhľal a pomaly ukladal dokumenty v priehradkách peňaženky. Cigánky sa rozhliadali za deťmi a policajti kričali: „No, choďte odtiaľ! Rýchlejšie! Rýchlejšie!" Tlačili deti. Ja som sa pohla spolu s cigánskou hromadou. Predo mnou išla pekná cigánka vo svetlo modrej sukni s dieťaťom na rukách. Šla som za ňou, ale malí, ktorí sa držali mojich rúk sa vliekli ako slimáky a vzdialenosť medzi mnou a cigánkou sa zväčšovala. Treba vziať deti na ruky a dohoniť ju, aby sme spoločne minuli punkt kontroly. Dohonila som ju a idúc vedľa nej.....som prešla. Čakala som, že počujem: „Hej! Ty tam, kam ideš? Vráť sa!" Neozval sa žiaden hlas. Za dverami som sa opatrne obzrela, chcela som vedieť, čo je s Annou. Ide! Ide spokojne za mnou, držiac v ruke pas a pozerajúc do zeme. Za plecami Anny som uvidela »»

Misijné sestry a ich mimoriadne poslanie

Text: Sr. Lucia Anna Slušná SSpS
Foto: Archív sestier SSpS

Sv. Arnold Janssen, zakladateľ troch misijných spoločností, nám zanechal odkaz: „Ohlasovanie evanjelia je prednostným a najvyšším skutkom lásky k blížnemu." Svoje misionárske povolanie žijeme predovšetkým z viery vo svätého trojjediného Boha. Všade, kamkoľvek nás Cirkev pošle, ohlasujeme lásku Otca, ktorý vtelením svojho Syna a zoslaním Ducha Svätého chce priviesť všetkých ľudí do spoločenstva lásky trojjediného Boha.

Ako služobnice Ducha Svätého ohlasujeme Božiu lásku aj v dedinke Ivanka pri Nitre. Sestry začali v Ivanke pôsobiť v roku 1946. Korene nezapustila nová komunita hlboko, lebo už na jeseň 1950 boli sestry vyvezené, niektoré do Čiech, iné do „sústreďovacieho" kláštora Slovenská Ľupča. Nanovo vzniká komunita až po Nežnej revolúcii v roku 1990. Sestry boli požehnané novými povolaniami a pre nedostatok priestorov vybudovali kláštor, ktorý teraz slúži pre plnenie odkazu otca Arnolda. Ako žijeme toto poslanie v komunite v Ivanke pri Nitre? Pozývam vás nazrieť do našej rodiny.

Sme komunitou 24 sestier, zasvätenou Duchu Svätému. Už zrána zídené v kaplnke spolu s Máriou a apoštolmi ako kedysi vo večeradle vzývame Božieho Ducha, aby naplnil, posvätil a požehnal nám darovaný čas pre určenú misiu. Každé ráno v tichej meditácii spoznávame lásku Boha a jeho dôveru voči nám. Prameňom duchovného života je Eucharistia, ktorú denne prijímame, a tak sa zjednocujeme s Kristom – misionárom.

Apoštolská činnosť sestier je rôznorodá. Pretože náš dom je aj domom provincie, je otvorený pre všetky sestry provincie, pre misionárky, ktoré pracujú v zahraničí, pre rôzne akcie, ktoré sa organizujú na úrovni provincie, ako sú provinciálna kapitula, provinciálne zhromaždenia, formačné stretnutia pre sestry, duchovné obnovy a semináre, workshopy... Slávnosti prvých a doživotných sľubov, životné a rehoľné jubileá sú tiež v našom dome, pretože je priestranný a má aj okolie krásne prispôsobené pre stretnutia, ako napríklad park, ovocný sad a oddychové zátišie.

Spoločenstvo sestier je otvorené na prijatie rôznych skupín – ako sú návštevy detí a mládeže zo základných a stredných škôl. Tieto stretnutia sú obohatením na oboch stranách. Deti spoznávajú tajomstvá kláštora a sestry sa obohatia detskou radosťou, úprimnosťou a ich zvedavosťou. Denné letné tábory pre deti sú výbornou príležitosťou, ako zaujať deti spoločnými aktivitami, ktoré sú zamerané na kresťanské hodnoty. Deti majú možnosť formovať svoje charakterové vlastnosti – podeliť sa, obdarovať sa, spolucítiť, vedieť sa tešiť z úspechu kamaráta. Pre mládež návšteva kláštora a rozhovory so sestrami prinášajú nové impulzy pre život, pre rozhodovanie sa na ich životnej ceste. Pripravené úvahy sestier, ktoré v mladom človeku odkrývajú pohľad na dôstojnosť života, na kresťanské hodnoty, na docenenie každého človeka v každom veku a v každej životnej situácii.

Členovia Misijného združenia Ducha Svätého, ktorí sú laickými spolupracovníkmi misijných sestier, sa tiež zúčastňujú duchovných programov v našom dome. Kontakt s nimi, spolupráca a vzájomné podelenie sa je prejavom hlbokej spolupatričnosti. Komunita sestier je zapojená aj do diania vo farnosti a obce. Adorácie za povolania, stretnutie mládeže, účasť na modlitbách matiek, stretnutia nad Božím Slovom, roznášanie svätého prijímania do rodín, návšteva rodín, malé služby pre starých a chorých, duchovné sprevádzanie umierajúcich ľudí. To sú čriepky, ktoré sa vkladajú do mozaiky nášho komunitného obrazu. Sestry katechétky a učiteľky na II. stupni základnej školy dávajú veľké svedectvo deťom, ale aj kolektívu pedagógov. Príbehy ľudí, ktorých stretávajú vo svojej praxi nie len v škole, ale aj počas ich cestovania, sú prínosom do našich spoločných modlitieb, ale aj k praktickým skutkom lásky.

Ďalším kamienkom do mozaiky je práca sestry v lekárni. Nedávno spomenula poznámku staršieho pána, ktorý pri odchode od okienka, kde ho práve obslúžila misijná sestra, poznamenal – veľmi sa teším, že vás tu vidím, vaša prítomnosť, sestra, ma vracia do mojich mladých čias, kedy rehoľné sestry zastávali miesta v nemocniciach a lekárňach a mali sme istotu v ich ľudskom prístupe. Už dlhé roky venujeme nedeľné dopoludnia stretnutiam so ženami v ženskej väznici v Nitre. Katechézy, modlitba svätého ruženca, svätá omša, príprava spevov, počúvanie, povzbudzujúce slovo, slovo útechy, osobný záujem, úsmev... To sú tie malé pozornosti, ktoré rozdávame ženám, matkám, dievčatám. Mladí záujemcovia o misie sa môžu v našom dome stretnúť na trojdňovom seminári. Je bohatý na duchovné impulzy, pomáha im pripraviť sa na zvládnutie kultúrneho šoku, žiť v tamojšej komunite veriacich. Súčasťou našej komunity je aj Domov sv. Jozefa – zariadenie pre seniorov, ktorý

v tomto roku oslávi 15. výročie svojho založenia. Domov bol zaregistrovaný pre pomoc našim starnúcim sestrám. Po zavŕšení ich misie na zemi, sme ho otvorili pre laikov, pre rodičov a príbuzných spolusestier. Sestry sa podieľajú na chode domova spolu s laickými spolupracovníkmi. Je to krásna misia, v ktorej sa dopĺňame a povzbudzujeme. Pre spolupracovníkov pripravujeme duchovné obnovy, sprevádzame ich a ich rodiny modlitbami, venujeme im čas na osobné podelenie sa.

Nedá sa všetko opísať. V tomto čase pandémie je mnoho aktivít pozastavených a stretnutia sú obmedzené. To, čo v súčasnosti nedokážeme urobiť skutkom, robíme modlitbou. Snažíme sa odovzdávať trojjedinému Bohu úmysly a prosby ľudí, ktorí sa obracajú na nás a spoliehajú na naše modlitby.

V Epilógu našich Konštitúcií Misijných sestier služobníc Ducha Svätého čítame: „Sme presvedčené, že len tak môžeme správne plniť svoje misionárske poslanie, ak budeme verné spoločenstvu, do ktorého nás Boh povolal, a jeho spôsobu života, ku ktorému sme sa zaviazali. Ježiš Kristus je najvyššou normou nášho života a služby... Jedine Jeho láska nám môže dať silu veľkodušne odpovedať na Božie volanie, a tak spolupracovať na uskutočnení priania nášho zakladateľa sv. Arnolda: „Nech žije svätý trojjediný Boh v našich srdciach a v srdciach všetkých ľudí!“

Pokračovanie zo strany 17

starú cigánku. Keď ona vyjde, policajt zamkne dvere. Ako je to možné, že nás nikto nespozoroval? Čiapka „nevidimka“? Hlúposť! Niet takých čiapok. Už sa môžem modliť. Som šokovaná, vďačná a šťastná. Viem, že svätý Anton sa o nás stará a Boh vždy pomáha tým, ktorí až do poslednej minúty bojujú a veria. Zastali sme v susednej hale. Tu si bolo možno oddýchnuť a počkať, kým otvoria našu halu. Cigáni sú niekoľko krokov od nás. Medzi nimi je Jerzyk. S Mišom si čupli a zasnene sa pozerajú pred seba. Anna má hlavu opretú o stenu a má privreté oči. Mne sa ani nechce spať, ani nie som ustatá, chce sa mi rozprávať.

„Anna, či si verila, že prejdeme cez punkt kontroly?“ „Čo hovoríš? V čo som mala veriť?“ „Že prejdeme? Že sa vymkneme z klepca?“ „Z akého klepca? Aha! Rozumiem, správne si to nazvala. Našli sme sa v klepci, z ktorého niet východu. Logicky nebolo východu.“ „No my sme vyšli a sme slobodné.“ „Aké slobodné?“ opýtala sa zívajúc Anna, „keď nie dnes, tak zajtra nás chytia a všetko sa skončí. S útekom sme sa beznádejne poplantali.“ Bolo príjemné vrátiť sa na našu lavicu. Uložila som Jerzyka a sama som tiež hneď zaspala. Z hlbokého spánku ma zobudil krik. Hala bola opäť naplno osvetlená. Zakryla som si tvár rukami a zdrevenela som od prekvapenia. Znova kontrola? Obava Anny sa splnila?! Nemala som sily vstať. „Čo je s tebou?“ počula som Annin hlas, „spíš ešte? Obúvaj sa, ber Jerzyka. Upratovačky prišli upratovať halu.“ Silná žena v modrej zástere podišla k nám a postavila vedro vedľa našej lavice. „Ponáhľaj sa, lebo ti obleje topánky,“ zašepkala Anna. A tu, topánky som nevedela nájsť. Jerzyk sa zobudil a plakal. Nechcel, aby som ho vzala. Aká hlúposť! Protestoval. Dvakrát v noci vstávať. Skutočne mal pravdu. Bolo to bezprávie! Ale čo som mohla robiť? Nepomohli sladké reči, nakláňali sme sa nad ním, skúšali ho pohladiť, sladko sme sa mu prihovárali. Dlane ho však nedosahovali, lebo kopal a slová prehlušoval jeho krik. Anna sa narovnala: „Ja už pôjdem a ty ostaň. Keď podtiahneš nohy pod seba, možno ťa neoblejú.“ Jerzyk náhle prestal. Sám si hádam uvedomil, že panuje ticho, lebo otvoril naširoko očká, poobzeral sa dookola a potom natiahol ku mne rúčky. Asi sa zapáčil upratovačke, lebo s uznaním povedala: „Vie kričať malý.“ Počkala, kým odídeme, nahla sa, chytila vedro a potom ho vyliala na podlahu. Dohonila som Annu a potom sme spolu vyšli pred stanicu. Noc bola tichá, mrazivá. Nebolo mi veselo. Mráz štípal, ruky boleli od držania dieťaťa, šatka padala z hlavy a veľmi sa mi chcelo spať. Nakoniec nastal čas, kedy sme sa mohli vrátiť tretíkrát v túto noc do haly a uložiť sa spať. Bola som tak unavená, že som doslovne padala z nôh. Jerzykovi sa nechcelo spať. Chcel sa hrať a Anna mi povedala novinu: „ Ja sa vraciam do Kazachstanu,“ ozvala sa, pozerajúc na mňa blyštiacimi sa očami. Neskôr pomaly, ale dôrazne pokračovala: „Náš útek nemá najmenší zmysel. Čím skôr ho prerušíme, tým lepšie.“ Bol to posledný otras, ktorý som prežila túto noc. Otrasená som sa pozrela na Annu. Nebola som schopná uveriť, že to hovorí vážne. Nič som jej nepovedala, veď čo som jej mohla povedať? Táto noc, ktorá, ako sa zdalo, sa nikdy neskončí. Všetko sa v živote míňa. Teda prešla i táto noc. Zajtra bude ináč. Keď som sa zobudila, Anna i Jerzyk ešte spali. Budem mať trochu pokoj. Potešila som sa.

Včera bolo všetko ináč. Po upratovaní ja, ktorá som zaspávala vždy posledná, zaspala som prvá. Jerzyk bol veľmi živý a nechcelo sa mu spať. Anna sa zamenila so mnou hovoriac: „Sadni si za mňa a skús zaspať. Viem, že aj tak do rána nezaspím. Postarám sa o neho.“ A predsa zaspala, pomyslela som si, pozerajúc na ňu. Vyspí sa a všetko jej prejde. Dobre som si pamätala, čo mi včera povedala. Ale vo veľkom napätí sa toho veľa nahovorí a potom je to ľúto. Minulú noc sme obe boli vystrašené a zdesené. Ja som snívala o čiapke „nevidimke“. Anna o návrate do vyhnanstva, kde sa netreba skrývať a báť, že ťa môžu každú chvíľu chytiť a jednoducho navždy uväzniť.

Katolíci tvoria takmer osemnásť percent svetovej populácie

Text: Pápežská ročenka
Foto: Carlos Jasso CNS

Počet katolíkov vo svete rastie približne rovnakým tempom ako počet obyvateľstva, teda približne o 1,10 %. Katolíci dnes tvoria 17,7 % svetovej populácie, vyplýva z novej Štatistickej cirkevnej ročenky (Annuarium Statisticum Ecclesiae), ktorá zhromažďuje dáta za rok 2019. Spolu s Pápežskou ročenkou na rok 2021 ju v týchto dňoch vytlačilo Vatikánske nakladateľstvo.

Na konci roka 2019 bola v katolíckych matrikách zapísaná jedna miliarda 345 miliónov pokrstených, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znamená šestnásťmiliónový vzostup. V Európe však počet katolíkov podstatne poklesol (z 21,5 na 21,2 %), zatiaľ čo v Afrike ich počet vzrástol o 3,4 %, teda viac ako počet obyvateľov (2,7 %). Ku katolíckej viere sa hlási 18,7 % Afričanov, kdežto v roku 2018 to bolo "len" 18,3 %. V Ázii a Amerike sa stretneme s podobným javom: tiež tu počet katolíkov stúpa rýchlejšie ako počet obyvateľov. V Oceánii sa naopak prírastok katolíkov aj obyvateľov pohybuje na rovnakej úrovni (1,1 %).

Čo sa týka administratívneho usporiadania Cirkvi, štatistiky hovoria o 3026 diecézach či podobných cirkevných útvaroch po celom svete. V minulom roku boli zriadené dva metropolitné a štyri biskupské stolce (2 diecézy a 2 eparchie), dve diecézy boli povýšené na metropolitné stolce a dve územné prelatúry a jeden apoštolský vikariát na diecézy.

Pribúda kňazov a stálych diakonov, ale klesá počet povolaní

V Cirkvi slúži menej biskupov, ale viac kňazov. V roku 2019 bolo 5364 biskupov, teda o trinásť menej ako v predchádzajúcom roku (z toho v Európe 1687). Prevažná väčšina biskupov pritom naďalej pochádza z Ameriky a Európy (68,8 %), Ázia sa na celkovom svetovom počte katolíckych biskupov podieľa pätnástimi percentami (15,2 %), Afrika trinástimi (13,4 %) a Oceánia dvoma (2,6 %). V sledovanom období (2018-2019) vzrástol počet kňazov o 271, celkovo ich je 414 336. Najväčší prírastok zaznamenala Afrika (o 3,45 %) a Ázia (o 2,91 %), zatiaľ čo v Európe kňazov ubudlo o poldruha percenta a v Amerike o približne pol percenta.

Na posledne menovaných svetadieloch - teda v Európe, Amerike a tiež Ázii - takisto najviac poklesol počet kandidátov kňazstva, čo potvrdzuje negatívne trendy posledných rokov. V Amerike to bolo o 2,4 %, v Európe dokonca o 3,8 %, v Ázii o 2,6 %, hoci Ázia naďalej zostáva kontinentom s najvyšším počtom seminaristov: je ich 32 721. Celosvetovo sa počet seminaristov znížil o 1,6 %, dnes sa teda na kňazstvo pripravuje 114 058 mužov. Pokračuje vzostupná tendencia v počte stálych diakonov, ktorí z prevažnej väčšiny (97 %) pôsobia v Amerike a Európe. Po celom svete ich slúži 48 238, pričom ich množstvo sa za sledované obdobie zvýšilo o poldruha percenta.

Ubúda rehoľníkov bez kňazského svätenia, stúpa počet rehoľníčok v Afrike a juhovýchodnej Ázii

Počet rehoľníkov, ktorí neprijali kňazské svätenie klesá, a to predovšetkým v Európe. Celkovo ich dnes vo svete nájdeme 50 295, pričom v roku 2018 ich bolo ešte 50 941. Celosvetovo sa znížil aj počet rehoľníčok - o 1,8 % na 630 099, čo predovšetkým zapríčinil ich úbytok v Amerike, Európe a Oceánii. V Afrike a juhovýchodnej Ázii naopak rehoľníčok pribúda - o 1,1 %, resp. o 0,4 %.

Kníhkupectvo Verbum

TEL: 037/7769420; FAX: 037/7769437;
MAIL: VERBUM@SVD.SK

Otcov tieň
Jan Dobraczyński
Biblický román o svätom Jozefovi a Svätej rodine. Podmanivý príbeh predstavuje ako vynikajúceho remeselníka, milujúceho manžela, muža pevnej viery a nebojácneho zástancu dobra a spravodlivosti.
331 strán, cena: 15,00 EUR

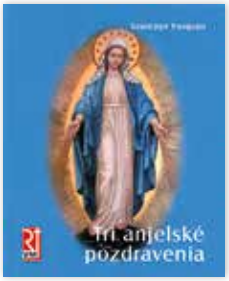

Tri anjelské pozdravenia
Giuseppe Pasquali
Zbierka rôznych životných príbehov ľudí, ktorí okúsili silnú pomoc Panny Márie. Šíri tak jednoduchú, no účinnú pobožnosť troch „Zdravas Mária". Skrz túto zbožnosť našlo potrebné milosti už veľa veriacich.
160 strán, cena: 3,20 EUR

Večeradlo s matkou
Mária Vicenová
Dnešný svet je poznačený množstvom kríz; zažívame ich v duchovnej i materiálnej oblasti. Na pomoc nám prichádza Matka Božia, Kráľovná pokoja, aby nás učila pravej viere, láske a slobode a viedla nás k svätosti.
103 strán, cena: 3,10 EUR

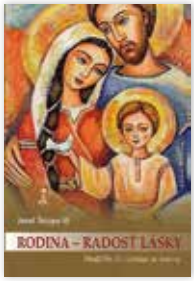

Rodina – radosť lásky
Jozef Šuppa
Pápež František vo svojej adhortácii Amoris laetitia, píše: „Dobro rodiny je rozhodujúce pre budúcnosť sveta i Cirkvi." Preto sa modlime za rodiny – aj s pomocou tohto deviatnika
57 strán, cena: 2,00 EUR

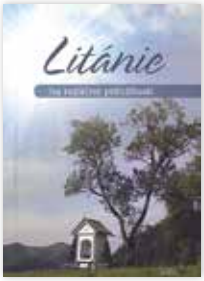

Litánie na rozličné príležitosti
Gabriel Varga (ed.)
Opakovanie určitých viet a formúl nám pomáha prehĺbiť ťažko vysloviteľné túžby vznikajúce v našom srdci.Litánie možno prirovnať aj k piesni, v ktorej znova a znova s radosťou opakujeme refrén.
166 strán, cena: 1,90 EUR

Odovzdať sa Božiemu milosrdenstvu v čase skúšok
Miriam Janiec (ed.)
Táto knižočka nás pozýva na duchovnú cestu odovzdania svojich bolestí a trápení Božiemu milosrdenstvu a veriť, že naše modlitby budú určite vypočuté.
111 strán, cena: 3,90 EUR

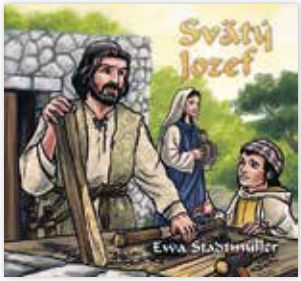

Svätý Jozef
Ewa Stadmullerová
Ilustrovaná, veršovaná publikácia o nazaretskej rodine. Začína sa narodením malého Ježiška a končí sa vyznamenaním svätého Jozefa, ktorý sa stal vzorom všetkých pozemských otcov.
12 strán, cena: 2,50 EUR

Príbeh pokračuje
Bruno Ferrero
Kniha obohatená o skutočné príbehy dnešnej doby vyrozpráva príbeh tohto veľkého Božieho muža, ktorý venoval každú chvíľku svojho života pre šťastie tých najmenších a najbiednejších.
186 strán, cena: 8,90 EUR

Objednávací kupón

Objednávam si záväzne na dobierku uvedené tituly:

počet ks	stručný názov	cena
-		
-		
-		
-		

Meno a priezvisko: **Ulica:**

Mesto, PSČ: **Podpis:** **Tel.:**

Objednávací kupón možno posielať na adresu: Kníhkupectvo VERBUM, Kalvária 3, 949 01 Nitra, tel: 037/7769420; fax: 037/7769437; mail: verbum@svd.sk

V Pakistane začne iniciatíva na riešenie únosov a sexuálneho zneužívania kresťaniek

Text: CCJP
Foto: ANSA

Pápežská nadácia ACN v spolupráci s pakistanskou Katolíckou komisiou pre spravodlivosť a mier (Catholic Commission for Justice and Peace – CCJP) v najbližšom čase odštartuje iniciatívu zameranú na riešenie rastúceho počtu únosov a sexuálneho zneužívania kresťanských a hinduistických dievčat v Pakistane. Každý rok je totiž v Pakistane unesených takmer 1 000 kresťanských a hinduistických dievčat alebo žien vo veku od 12 do 25 rokov. Reálne číslo môže byť ešte vyššie.

Otec Emmanuel Yousaf, riaditeľ CCJP, uvádza: „Jednou z najvýraznejších výziev roku 2020 bol nárast prípadov únosov, nútených sobášov a konverzií. Tento jav síce nie je nový, ale v nedávnej minulosti vzrástol. Stále neexistujú účinné zákony a bezpečnostné opatrenia na ochranu neplnoletých dievčat, ale aj žien patriacich k náboženským menšinám sa v praxi príliš neuplatňujú."

Doteraz prijaté zákony – napríklad zákon o obmedzení manželstva detí v provincii Sindh (Child Marriage Restraint Act), platný od roku 2014, ktorého cieľom bolo zamedziť sobášom unesených dievčat tým, že sa zvýšil vek na uzavretie sobáša na 18 rokov – nezabránili súdom, aby rozhodovali v prospech únoscov dievčat. Stalo sa tak i v prípade 14-ročnej Humy Yousefj. Po rozhodnutí Najvyššieho súdu o manželstvách medzi moslimami sudcovia Muhammad Iqbal Kalhoro a Iršad Ali Šah vo februári 2020 rozhodli, že manželstvo Humy s jej únoscom Abdulom Jabbarom je platné, pretože vraj konvertovala na islam a mala už prvú menštruáciu. Tá je v moslimskom práve považovaná za moment, kedy môže žena vstúpiť do manželstva.

Tvrdenia o dobrovoľnom prestúpení na islam sú pred súdmi vždy používané ako dôkaz platnosti manželstva. V prípade mladých dievčat je však tento argument absurdný. Dievčatá sú unesené a nik so zdravým rozumom nemôže veriť tomu, že takéto dievča sa vedome a dobrovoľne stane moslimkou. Riešením je teda aj väčšie zapojenie politikov a úradov.

Súčasťou iniciatívy CCJP na ochranu dievčat, ktoré patria k náboženským menšinám, budú aj konzultácie s politikmi a inými osobami s rozhodovacími právomocami na úrovni štátu a provincie, zvyšovanie povedomia spoločnosti o tomto probléme a poskytovanie právnej pomoci obetiam.

Nadácia ACN napríklad poskytovala finančnú pomoc na právnika rodine Mairy Šahbaz, ktorá bola takýmto spôsobom unesená za bieleho dňa v apríli 2020. Aj takúto formu pomoci môžete podporiť prostredníctvom darcovského portálu nadácie.

Otec Yousaf, ktorý navštívil v roku 2019 aj Slovensko, konštatuje: „V komisii CCJP sme zaznamenali a zdokumentovali prípady únosov, nútených manželstiev a konverzií neplnoletých hinduistických a kresťanských dievčat aj dospelých žien. Tlak, ktorý na súdy vyvíjajú extrémistické skupiny, zaujatý postoj polície, strach z krutosti únoscov a s ním spojená stigma často nútia obeť svedčiť v prospech únoscu."

Katolícka komisia pre spravodlivosť a mier (CCJP) je preto presvedčená, že pri uskutočňovaní zmien je nevyhnutné angažovať sa na národnej i medzinárodnej úrovni. Treba nahlas a dôrazne požadovať, aby štát v tejto veci prijal potrebné opatrenia a verejne ho vyzvať na zavedenie príslušnej legislatívy. Nadácia prosí o modlitbu za túto iniciatívu i za všetky obete únosov a násilných sobášov.

Kongregácia pre náuku viery: Nemožno požehnávať homosexuálne zväzky

Text: TK KBS

Vyhlásením vo forme odpovede na predloženú otázku Kongregácia pre náuku viery potvrdila, že Cirkev nemôže udeľovať požehnanie zväzkom osôb rovnakého pohlavia. Dokument zároveň vysvetľuje dôvody i skutočnosť, že tu nejde o nespravodlivú diskrimináciu a nevynáša sa ani súd ohľadom samotných osôb.

Cirkev nedisponuje mocou udeliť požehnanie zväzkom osôb rovnakého pohlavia, ktoré preto nemôže byť „považované za dovolené". Deklaruje to Kongregácia pre náuku viery odpoveďou na „dubium" (pochybnosť), ktoré jej bolo predložené. Nie je teda dovolené, aby kňazi požehnávali homosexuálne páry, ktoré žiadajú nejaký druh náboženského uznania ich zväzku. Pápež bol informovaný a „dal svoj súhlas" s publikovaním odpovede i vysvetľujúcej nóty, ktorá ju sprevádza, podpísanej prefektom Kongregácie, kardinálom Luisom Ladariom, a jej sekretárom, arcibiskupom Giacomom Morandim.

Dokument zapadá do rámca „úprimnej vôle prijatia a sprevádzania homosexuálnych osôb, ktorým sa navrhujú cesty rastu vo viere", ako to ustanovuje aj exhortácia Amoris laetitia, ktorá hovorí o „potrebnej pomoci" ponúkanej homosexuálnym osobám „na pochopenie a plné uskutočnenie Božej vôle vo svojom živote". Je preto treba posúdiť pastoračné projekty a návrhy v tejto veci, a medzi nimi sú aj také, ktoré sa týkajú požehnávania zväzkov.

Zásadne dôležitým v texte Kongregácie je rozlíšenie medzi osobami a zväzkami. Záporná odpoveď ohľadom požehnania zväzku neznamená totiž súd o jednotlivých dotyčných osobách, ktoré musia byť prijaté „s úctou, spolucítením a ohľaduplnosťou", vyhnúc sa „akémukoľvek náznaku nespravodlivej diskriminácie", ako to už bolo vyjadrené v dokumentoch Učiteľského úradu Cirkvi.

Kongregácia pre náuku viery predstavila tiež dôvody, na ktorých sa záporná odpoveď zakladá. Prvý sa týka pravdy a hodnoty požehnaní, ktoré sú „sväteninami", liturgickými úkonmi Cirkvi, a vyžadujú si, aby to, čo sa požehnáva, bolo „objektívne usporiadané na prijatie a vyjadrenie milosti podľa Božích plánov vpísaných vo stvorení". Vzťahy, aj stabilné, „z ktorých vyplýva praktizovanie sexuality mimo manželstva" – čiže mimo „nerozlučiteľného zväzku muža a ženy", otvoreného pre odovzdávanie života – nezodpovedajú tým „Božím plánom", hoci by v takých vzťahoch boli prítomné „pozitívne prvky". Toto konštatovanie sa vzťahuje nielen na homosexuálne páry, ale na všetky zväzky, ktoré zahŕňajú praktizovanie sexuality mimo manželstva. Ďalší dôvod pre zápornú odpoveď predstavuje riziko, že by sa požehnanie zväzkov medzi osobami rovnakého pohlavia mylne pripodobňovalo ku sviatosti manželstva.

Kongregácia pre náuku viery napokon precizuje, že jej odpoveď na „dubium" nevylučuje „udeľovanie požehnaní jednotlivým osobám s homosexuálnou náklonnosťou, ktoré prejavia vôľu žiť vo vernosti plánom zjaveným Bohom", zatiaľčo sa vyhlasuje za nedovolenú „každá forma požehnania, ktorá by mala tendenciu k uznaniu ich zväzkov".

DAROVALI NA MISIE, MISIJNÝ DORAST, MISIJNÉ DOMY

Všetkým darcom vyslovujeme Pán Boh zaplať!

Ružencové bratstvo Rišňovce 150,-EUR • Bohuznáma rodina Obyce 100,-EUR • Bohuznáma rodina Obyce 30,-EUR • Bohuznáma rodina Obyce 20,-EUR • Bohuznáma rodina Obyce 100,-EUR • I. M. Veľký Lapáš 40,-EUR • Bohuznáma Malý Cetín 70,-EUR • Misijné združenie DS Veľký Krtíš 54,-EUR • Odberatelia Hlasov Udavské 180,-EUR • Odberatelia Hlasov Kameničany 15,-EUR • Rodiny - deviatnik - Skačany 60,-EUR • Odberatelia Hlasov Veľké Uherce 70,-EUR • Odberatelia Hlasov z Podbiela 50,-EUR • Odberatelia Hlasov Veľké Vozokany 68,-EUR • Odberatelia Hlasov a Posla zo Zuberca 100,-EUR • Odberatelia Hlasov a Posla Valaská Belá 150,-EUR • Spoločenstvo svätého ruženca Lučatín 20,-EUR • Odberatelia Hlasov a Posla Veľké Krškany 100,-EUR • Predvianočný deviatnik Hlohovec 200,-EUR • Odberatelia Hlasov Bzenica 80,-EUR • Odberatelia Hlasov Cífer 70,-EUR • Odberatelia Hlasov Oravská Jasenica 160,-EUR • Ružencové bratstvo Terchová 100,-EUR • Ružencové spoločenstvo Budatínska Lehota 100,-EUR • Odberatelia Posla Popudinské Močidľany 300,-EUR • Bohuznámy Červeník 50,-EUR • Spol. sv. ruženca Žilina 81,-EUR • Odberatelia Hlasov Solčany 24,-EUR • Ženy z deviatniku Vojňany 20,-EUR • Bohuznáma Lovce 20,-EUR • Ružencové bratstvo Lietavská Svinná 40,-EUR • Dobrodinci Čajkov 50,-EUR • Odberatelia Posla a Hlasov Petrova Ves 100,-EUR • Odberatelia Hlasov Malatiná 72,-EUR • Kolektív lásky Liptovská Teplička 340,-EUR • Odberatelia Hlasov Mútne 200,-EUR • MZDSV ružencové bratstvo Pov. Bystrica 100,-EUR • Predplatitelia kalendárov Štiavnik 100,-EUR • Odberatelia Hlasov Melek 100,-EUR • Odberatelia Hlasov Malá Hradná 85,-EUR • M. Deketová a dobrodinci Veľké Kostoľany 110,-EUR • Predplatitelia Hlasov z Nemšovej a Kľúčového 160,-EUR • Čitatelia Hlasov Lazany 23,-EUR • Ružencové bratstvo Belá pri Varíne 50,-EUR • Bohuznáma Fačkov 40,-EUR • Odberatelia Hlasov Slovenská Ves 50,-EUR • Ružencové bratstvo Hrnčiarovce nad Parnou 50,-EUR • Odberatelia Hlasov Komjatná 105,-EUR • Ružencové bratstvo Markušovce 50,-EUR • Odberatelia Hlasov Dežerice 50,-EUR • Odberatelia hlasov Žabokreky n.N. 20,-EUR •

"Vydavateľ časopisu spracúva mnou poskytnuté osobné údaje na účely zasielania predplateného časopisu. Predplatiteľom sa stávam zaplatením určenej sumy. Mám právo požadovať od prevádzkovateľa prístup k poskytnutým osobným údajom, právo na opravu osobných údajov, právo na vymazanie osobných údajov, právo na obmedzenie spracúvania osobných údajov, právo namietať spracúvanie osobných údajov, právo na prenosnosť osobných údajov, právo podať návrh na začatie konania podľa Zákona 18/2018 Z. z.. U prevádzkovateľa nedochádza k profilovaniu. Spracúvanie poskytnutých osobných údajov môže prevádzkovateľ vykonávať aj prostredníctvom ďalšieho sprostredkovateľa. Beriem na vedomie, že moje osobné údaje nebudú poskytnuté iným príjemcom bez môjho súhlasu."

Predplatné na rok 2021 je 12 eur
Číslo účtu Spoločnosť Božieho Slova
IBAN: SK9509000000005029115971
(Slovenská sporiteľňa)

1. máj
Sv. Jozef robotník

MODLITBA

Svätý Jozef,
ty poznáš cenu driny
i pot ťažkej práce, ktorú si vykonával,
aby si Svätej rodine zaistil dôstojné
životné podmienky.
Prosíme ťa,
zahrň starostlivosťou svojho
otcovského srdca všetkých ťažko
pracujúcich. Vezmi ich pod svoju
ochranu. Nech všetci dostanú
spravodlivú mzdu za svoju prácu,
aby ich rodiny netrpeli hladom
a nežili v nedostatku.
Nezabúdaj, živiteľ Svätej rodiny,
na tých, ktorí nemajú prácu
a márne ju hľadajú.
Amen.

SVD

ODOSIELATEĽ:
Spoločnosť Božieho Slova
Misijný dom Matky Božej
949 01 Nitra – Kalvária 3
„D+4“

POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
949 04 NITRA 5